

**ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
Б Е О Г Р А Д**

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ И АНАЛИЗА О РАДУ СЛУЖБИ И
ОДЕЉЕЊА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БЕОГРАДА**

(ЈАНУАР-ДЕЦЕМБАР 2013. године)

Београд, фебруар 2014. године

Наручилац задатка:

Град Београд Секретаријат за здравство Управе града Београда

Обрађивач:

Градски завод за јавно здравље, Београд

Директор Завода:

Прим. др. сц. Слободан Тошовић спец. екотокс.

Помоћница директора:

Душанка Матијевић, др сц. мед., научни сарадник

Носилац задатка:

Прим. др Зоран Дурлевић

Центар за анализу, планирање и организацију здравствене заштите

Консултант:

Мр сц. мед. др Анђелија Нешкович

Учесници у изради задатка:

Прим. мр сц. мед. др Љиљана Сокал Јовановић

Прим. др Вера Бабић

Др Марко Делибашић

Техничка обрада:

Наталија Звездић

С а д р ж а ј

	страна
У в о д	4
I Хитна стања у интерној медицини и неврологији	6
II Хитна стања у хирургији	11
III Хитна стања у неурохирургији	18
IV Хитна стања у трауматологији – ортопедији	22
V Хитна стања у урологији	27
VI Хитна стања код одраслих пацијената – општи осврт	32
VII Хитна дијагностика код одраслих пацијената	43
VIII Хитна стања у педијатрији и дечијој хирургији	47
IX Закључак са предлозима мера	68

У в о д

На захтев Градске управе, Секретаријата за здравство града Београда, започело се у 2011. години, а наставило у 2013. години, у организацији Градског завода за јавно здравље, Београд спровођење активности на **„Координацији збрињавања хитних стања у здравственим установама на подручју Београда, са посебним аспектом на збрињавању хитних стања у педијатрији“**.

Циљ овог задатка је координација и унапређење збрињавања критично оболелих и тешко повређених грађана Београда, како би се смањиле последице болести или повреда, обезбеђење правовремене комуникације међу установама које учествују у збрињавању хитних стања и благовремено планирање датума и дана дежурства здравствених установа укључених у процес дежурства на територији Београда.

У спровођењу ових активности, значајно је ангажовање здравствених установа које су укључене у збрињавање хитних случајева грађана Београда, а које имају обавезу да месечно достављају попуњене извештајне обрасце Градском заводу за јавно здравље, Београд, а све у складу са раније уведеном Методологијом.

На основу достављених месечних извештаја и сталне комуникације са здравственим установама, оствареног увида на терену и одржаних радних састанака, сачињен је **Годишњи извештај и анализа о раду служби и одељења хитне медицинске помоћи на територији града Београда за период јануар-децембар 2013. године**.

Извештајем је обухваћен рад на збрињавању хитних стања у следећим здравственим установама: Ургентном центру Клиничког центра Србије, Војно медицинској академији, Клиничко болничком центру „Бежанијска коса“, Клиничко болничком центру „Земун“-Београд, Клиничко болничком центру „Др Драгиша Мишовић“-Дедиње, Клиничко болничком центру „Звездара“, Универзитетској дечјој клиници, Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ и Институту за ортопедско – хируршке болести „Бањица“.

Збрињавање хитних стања прати се од 2000. године, према Одлуци Министарства здравља Републике Србије, у следећим медицинским дисциплинама: интерној медицини, хирургији, трауматологији - ортопедији и урологији. Од јула месеца 2009. године започело се са праћењем збрињавања ургентних стања у педијатрији и дечјој хирургији и то на Универзитетској дечјој клиници и Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“, да би се од децембра 2010. године укључила и педијатријска одељења три клиничко болничка центра („Земун“-Београд, „Др Драгиша Мишовић - Дедиње“ и „Звездара“).

У односу на динамику и распоред дежурства, од 01.07.2002. године пријем хитних случајева одраслих грађана обавља се у клиничко – болничким центрима, сваки други дан, док Ургентни центар Клиничког центра Србије дежура сваки дан од 00-24 часа. Војно медицинска академија са свакодневним дежурствима је започела јануара 2008. године, а од 1. маја 2011. године, ова установа је искључена из свакодневног дежурства у збрињавању хитних стања цивилних осигураника и започела дежурство једном недељно (сваке среде у месецу). Универзитетска дечја клиника и Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ дежурају наизменично, сваки други дан, док се педијатријско одељење сваког од три клиничко болничка центра укључује на

трећи дан. Институт за ортопедско – хируршке болести „Бањица“ дежура два пута недељно, понедељком и четвртком.

Везано за расположиве капацитете, истиче се да су у Клиничко-болничком центру „Земун“-Београд, радови на реконструкцији и адаптацији завршени, тако да у посматраном извештајном периоду КБЦ "Земун"-Београд, има у функцији 620 постеља. У 2013. години Хируршка клиника КБЦ „Драгиша Мишовић“-Дедиње и већи део интерне клинике, није била укључена у збрињавање хитних стања због реконструктивних радова. Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ је крајем 2012. године укључен у збрињавање хитних стања по завршетку реконструктивних радова, те је почетком 2013. године, уз примену нове методологије у извештавању, укључен и у ову анализу.

Анализа достављених података из здравствених установа урађена је по појединим делатностима: интерна медицина и неурологија, хирургија, неурохирургија, трауматологија – ортопедија, урологија, педијатрија и дечја хирургија. Анализиран је број прегледа, обим и врста ургентне дијагностике, број хитних пријема, број хитно оперисаних, као и број пацијената упућених у другу установу и оних са смртним исходом у току 72 сата по пријему, а све то за 24 часа и издвојено за ноћну смену (19-07). Посебно је приказан начин на који су пацијенти дошли на хитан преглед везано за то да ли су упућени из дома здравља, превезени колима хитне помоћи од стране Градског завода за хитну медицинску помоћ, или су пак дошли без упута. Сви наведени подаци треба да буду од помоћи у анализи рада здравствених установа и дефинисању предлога мера за њихово боље функционисање, као и рационалније коришћења ресурса здравствених установа које учествују у збрињавању хитних стања. На крају анализе је дат закључак са предлозима мера за унапређење организације збрињавања ургентних стања становништва Београда, уз изношење приоритета у овој области.

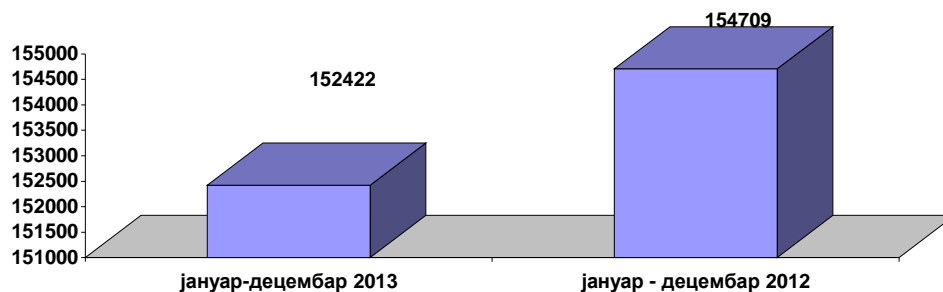
За потребе анализе, вршено је упоређивање рада здравствених установа укључених у збрињавање хитних стања у 2013. са 2012. годином.

На основу непосредног увида на терену, који је стручни тим Градског завода за јавно здравље, Београд обавио крајем 2011. године, закључено је да је разлог постојања одређених непрецизности при евидентирању података, непостојање јединственог (једнообразног) приступа у извештавању, због чега је сачињено **Стручно методолошко упутство за поступак извештавања о раду на збрињавању хитних стања**. Иако се са применом овог Упутства отпочело у јануару/фебруару 2012. године, у овом извештајном периоду и даље нису потпуни подаци из УЦ КЦС (дијагностика и реанимација) и ВМА (реанимација, операције, смртни исход).

I Хитна стања у интерној медицини и неурологији

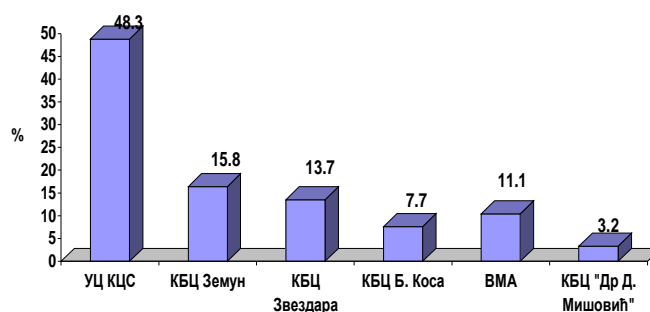
У оквиру збрињавања хитних стања на одељењима интерне медицине и неурологије Ургентног центра Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинске академије - ВМА и четири клиничко болничка центра, у периоду јануар - децембар 2013. године, **прегледано је укупно 152422 пацијената**, што је за 2287 пацијената или 1,5% мање у односу на 2012. годину (графикон 1).

Графикон 1. Број прегледаних хитних интернистичких пацијената, јануар-децембар 2013. и јануар-децембар 2012. год.

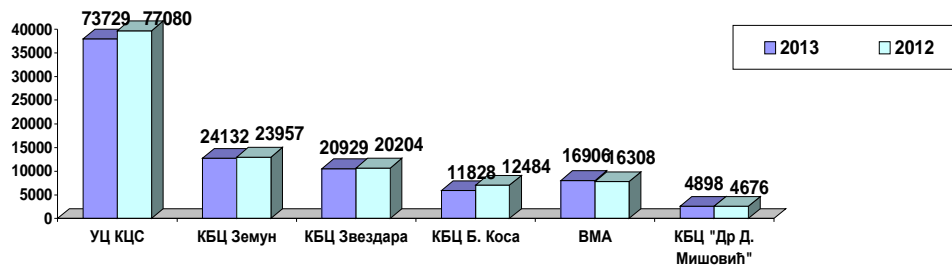
Највише пацијената збринута је у УЦ КЦС (73.729 или 48,3% од укупног броја), а затим у КБЦ „Земун“ (24.132 или 15,8%). Најмање хитних пацијената је прегледано у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (3,2%), пошто је Клиника за интерну медицину радила смањеним капацитетом због последица пожара (графикон 2).

Графикон 2. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената по установама, јануар-децембар 2013. год.

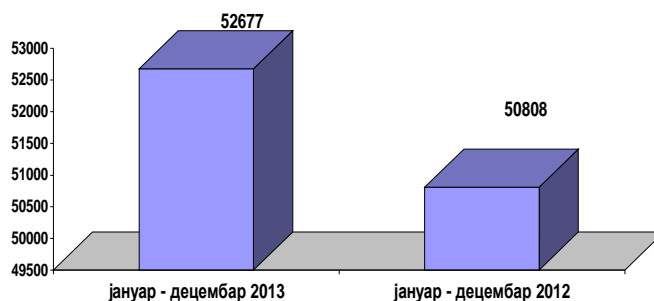
Број прегледаних хитних интернистичких пацијената има приближно исти обим у односу на исти период 2012. године у свим здравственим установама. У КБЦ „Бежанијска коса“ примећује изразито мањи број прегледаних пацијената, као и у УЦ КЦС (графикон 3).

Графикон 3. Број прегледаних хитних интернистичких пацијената по установама, јануар–децембар 2013 и јануар–децембар 2012. год.

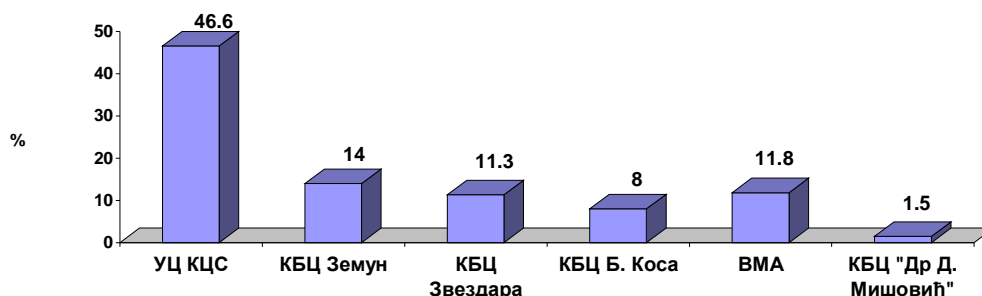
Од укупног броја збринутих пацијената, 52.677 или 34,5% је прегледано у току ноћи (период од 19 до 07 часова). То је за 1,869 пацијената или 3,7% више у односу на исти период 2012. године (графикон 4).

Графикон 4. Број прегледаних хитних интернистичких пацијената у току ноћи, јануар–децембар 2013. и јануар–децембар 2012. год.

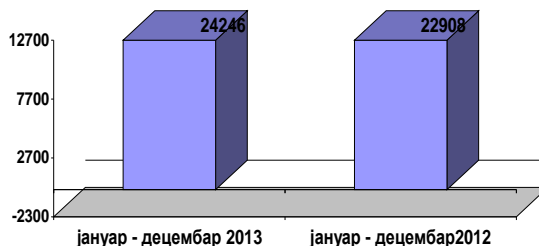
Нешто мање од половине пацијената (46,6%) којима је помоћ била потребна током ноћи, прегледано је у УЦ КЦС (графикон 5), у КБЦ „Земун“ 14,0%, а најмање у КБЦ „Др Д Мишовић“ 1,5%.

Графикон 5. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената у току ноћи по установама, јануар–децембар 2013. год.

Укупно је хоспитализовано 24,246 пацијената (15,9%), односно сваки шести прегледани пацијент. Број хоспитализованих пацијената је већи за 1.338 или 5,8% (графикон 6) у односу на исти период 2012 године.

Графикон 6. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних интернистичких служби, јануар-децембар 2013. и јануар-децембар 2012. год.

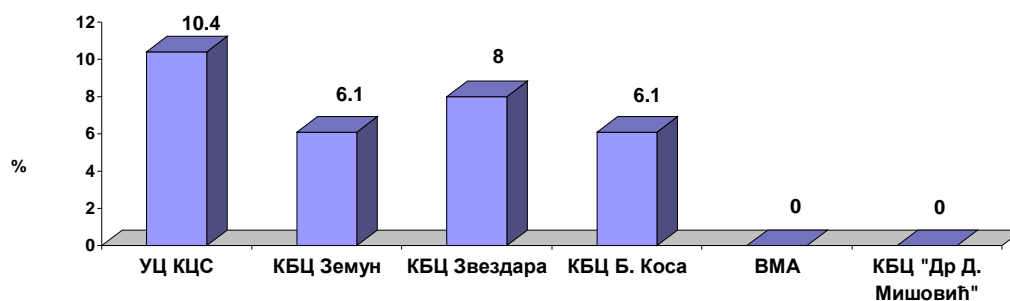

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева кретао се од 7,8% у УЦ КЦС до 35,1% у КБЦ „Др Драгиша Мишовић -Дедиње“ (табела 1).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 11,9% (сваки девети прегледани пацијент). Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у току ноћи је у КБЦ „Звездара“ (21,7%), а најмање у КБЦ „Др Драгиша Мишовић –Дедиње“ (4,0%) и УЦ КЦС (7,2%).

Код 1517 хоспитализованих интернистичких пацијената **лечење је завршено смртним исходом** у току 72 сата од болничког пријема. Стопа леталитета износи 6,2% (табела 6). Највећа је у УЦ КЦС (10,4%), што се и могло очекивати. Најмања вредност ове стопе је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић – Дедиње“ (0,0%), иако се у овој установи хоспитализује сваки трећи хитно прегледани пацијент, те би се очекивало и више тешких случајева, животно угрожених. Према добијеним подацима у ВМА није било смртних исхода у првих 72 сата од болничког пријема (графикон 7).

Графикон 7. Стопа леталитета у току 72 часа од болничког пријема, јануар – децембар 2013. год.

На лечење у друге установе упућено је 5,485 пацијента или 3,6% од укупно прегледаних хитних интернистичких пацијената. Највише пацијената је, после прегледа и збрињавања, упућено у друге установе из УЦ КЦС (5,271 или 96,0% од укупног броја), што је и у складу са методологијом рада ове установе. Анализирајући по појединим установама, у УЦ КЦС је од укупно прегледаних пацијената упућених у друге установе, 81,8% (4,314) је било неуролошких.

Према добијеним подацима, у осталим центрима није постојала пракса већег упућивања пацијената на даље лечење у друге установе.

Број прегледаних хитних пацијената у току дана–дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 365 дан у УЦ КЦС, 183 дана у клиничко–болничким центрима, а 52 дана у ВМА. На тај начин израчуната дневна фреквенца у периоду јануар–децембар 2013. године, износила је 325 амбулантно прегледаних пацијената у ВМА и 201 пацијент у УЦ КЦС, а затим 131 пацијената у КБЦ „Земун“, 114 у КБЦ „Звездара“, 64 у КБЦ „Бежанијска коса“ и 26 у КБЦ „Др Драгиша Мишовић–Дедиње“ (табела 1).

Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитним интернистичким службама (I – XII 2013. год.)

Табела 1.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	% хоспитализованих	Дневна фреквенција	
							прегледа-них	хоспита-лизованих
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	71	00-24 часа	73729	5812	7,8	201.4	15.8
			19-07	24553	1766	7.2	67.0	4.8
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	210	00-24 часа	11828	2571	21.7	64.6	14.0
			19-07	4246	642	15.1	23.2	3.5
3	КБЦ "ЗЕМУН"- БЕОГРАД	274	00-24 часа	24132	5954	24.6	131.8	32.5
			19-07	7375	1140	15.4	40.3	6.2
4	КБЦ "ДР Д. МИШОВИЋ-ДЕДИЊЕ"	127	00-24 часа	4898	1722	35.1	26.7	9.4
			19-07	824	176	4.0	4.5	0.9
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	262	00-24 часа	20929	4816	23.0	114.3	26.3
			19-07	5969	1296	21.7	32.6	7.0
6	ВМА*	226	00-24 часа	16906	3371	19.9	325.1	64.8
			19-07	6213	1265	20.3	119.4	24.3
УКУПНО (2 – 6)		1099	00-24 часа	78693	18434	23.4	662.5	147.0
			19-07	28124	4519	16.0	179.7	41.9
СВЕГА (1 – 6)		1170	00-24 часа	152422	24246	15.9	863.9	162.8
			19-07	52677	6285	11.9	246.7	46.7

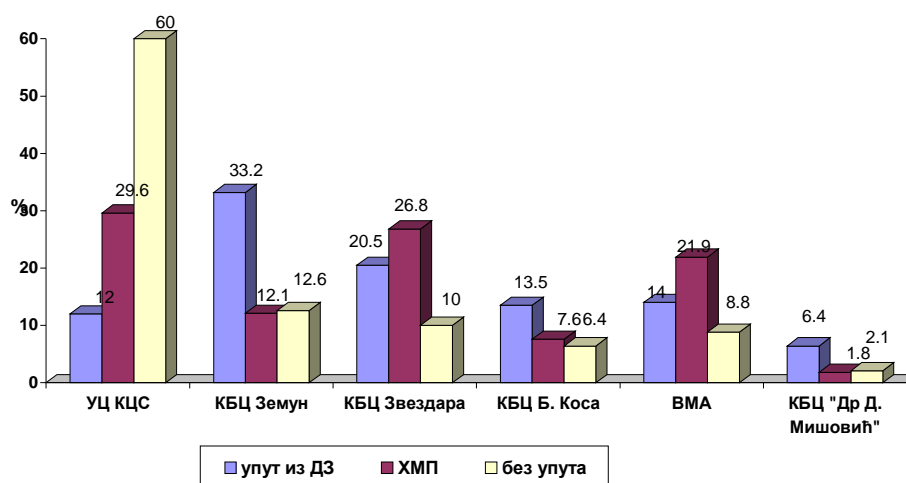
* Од 01.05.2011. год. ВМА је укључена само средом у збрињавање хитних случајева код цивилних осигураника

Начин доношења хитних интернистичких пацијената у здравствене установе:

Од укупног броја прегледаних пацијената, 17,4% су били пацијенти са **упутом из дома здравља**, 11,6% пацијенти које је **довезла служба хитне помоћи**, а највећи проценат (68,4%) је користио здравствену заштиту **без упута – пацијенти долазе самостално**. Подаци се односе на 97,4% прегледаних пацијената, јер за преостали број нема података из установа, због начињених пропуста у евиденцији. Највише пацијената који су збринуте без упута било је у

УЦ КЦС 60,0% (62,584) и КБЦ „Земун“ 12,5% (13,112). Највећа заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у КБЦ „Земун“ 33,2%,(8,835). Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је у УЦ КЦС 29,6% (5,248) , КБЦ „Звездара“ 26,8% (4,755) и ВМА 21,9% (3,887), док је у осталим установама мање од 12% било ових пацијената (графикон 9).

Графикон 9. Пацијенти прегледани на хитном пријему према начину доласка, јануар–децембар 2013. год.

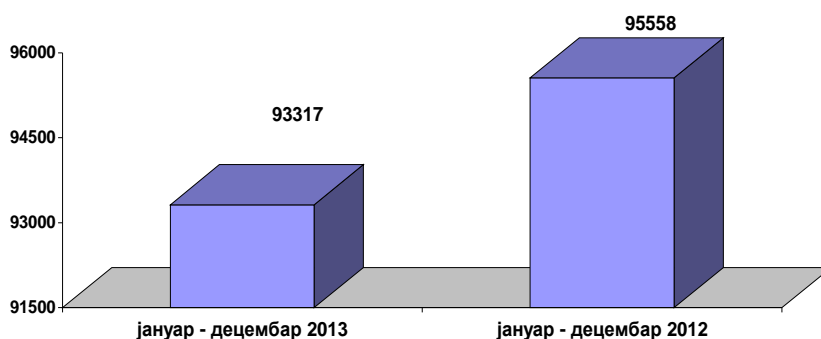

II Хитна стања у хирургији

Збрињавање хитних стања у хирургији праћено је у следећим здравственим установама: Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинској академији - ВМА (од 01.05.2011. године само средом) и 3 клиничко – болничка центра. У овом извештајном периоду Хируршка клиника КБЦ "Др Драгиша Мишовић–Дедиње" није била укључена у дежурства, због адаптације.

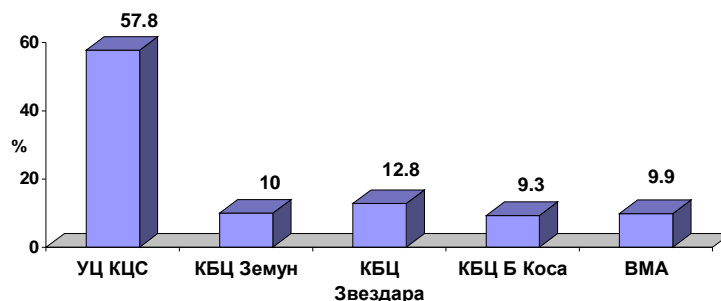
Укупно је прегледано **93,317** пацијената са хитним хируршким стањима, што је за 2,241 пацијената или 2,3% мање у односу на исти период 2012. године (графикон 10).

Графикон 10. Број прегледаних хитних хируршких пацијената, јануар-децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

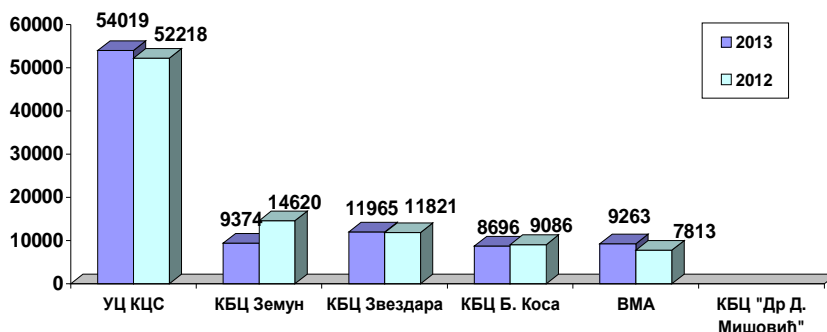
Највише пацијената збринута је у УЦ КЦС (54,019 или 57,8% од укупног броја), а затим у КБЦ „Звездара“ (11,965 или 12,8%). Најмање хитних пацијената је прегледано у КБЦ „Бежанијска Коса“ (8,696 или 9,3%), графикон 11.

Графикон 11. Процентуална заступљеност прегледаних хитних хируршких пацијената по установама, јануар- децембар 2013. год.

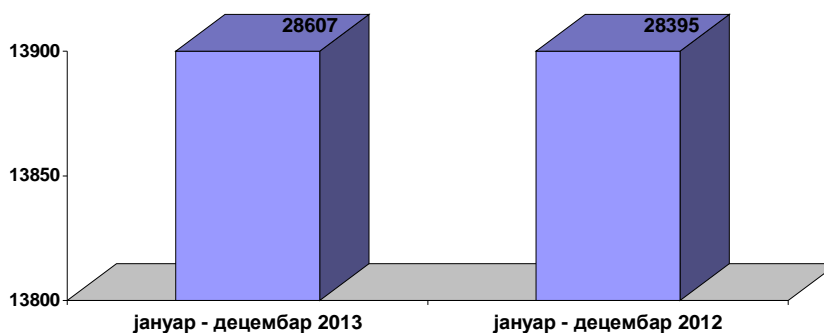
Број прегледаних хитних хируршких пацијената има тенденцију повећања у УЦ КЦС и ВМА, док је у КБЦ „Земун“ и КБЦ „Бежанијска коса“ број прегледаних пацијената мањи. Пацијенти нису примани у 2013. години у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“, јер је Хируршка клиника због грађевинских радова била искључена из дежурства (графикон 12).

Графикон 12. Број прегледаних хитних хируршких пацијената по установама, јануар– децембар 2013 и јануар– децембар 2012. год.

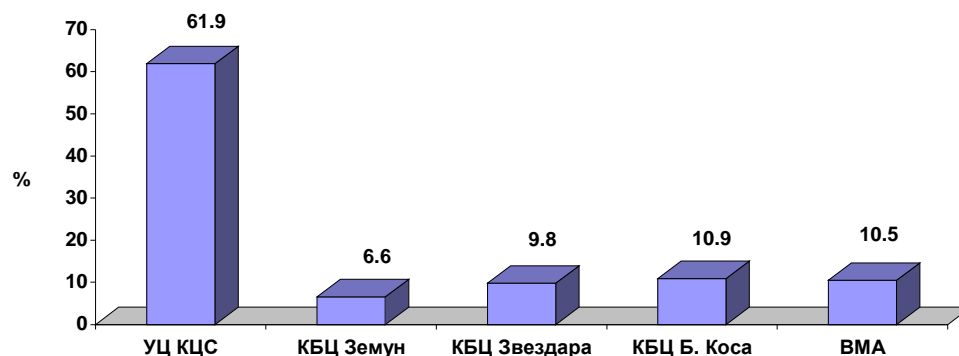
Од укупног броја збринутих пацијената, **28.607** или **30,6%** је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. То је за 212 или 0,7% више у односу на исти период 2012. године (Графикон 13).

Графикон 13. Број прегледаних хитних хируршких пацијената у току ноћи, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

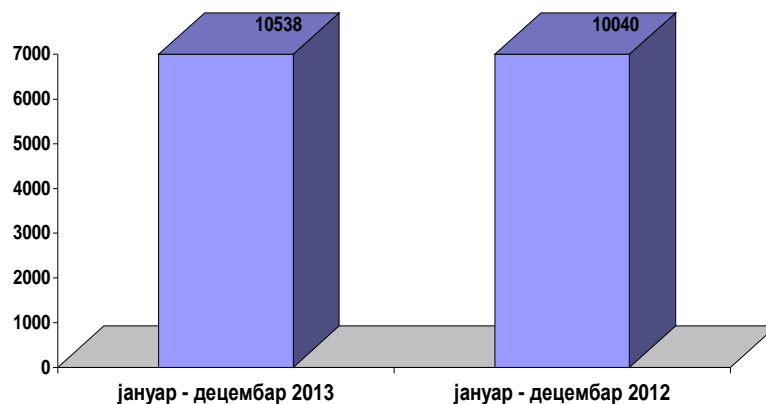
Више од половине пацијената (61,9%) којима је помоћ била потребна током ноћи прегледано је у УЦ КЦС, док је најмањи проценат регистрован у КБЦ „Земун“ (6,6%) (графикон 14).

Графикон 14. Процентуална заступљеност прегледаних хитних хируршких пацијената у току ноћи по установама, јануар- децембар 2013. год.

На нивоу свих установа укупно је хоспитализовано **10,538** хитних хируршких пацијената, односно сваки девети прегледани (11,2%). У односу на 2012. годину, број хоспитализованих пацијената је повећан за 498 или 4,9% (графикон 15).

Графикон 15. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних хируршких служби, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

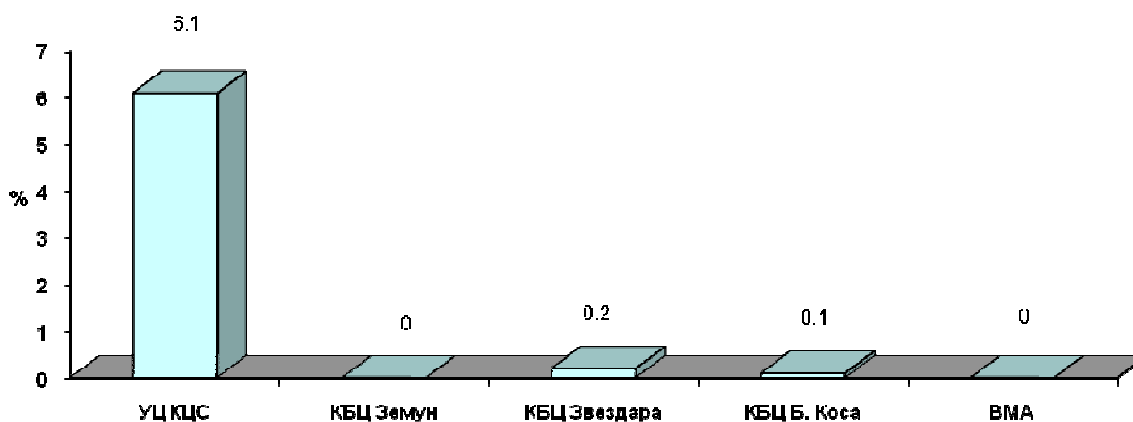

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева кретао се од 10,1% у КБЦ „Бежанијска коса“ до 13,2% на ВМА. У КБЦ „Звездара“ износио је 11,5%, УЦ КЦС 11,0% и КБЦ „Земун“ 11,3% (табела 2).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи био је нешто већи и износио је 10,1% (сваки десети прегледани пацијент). Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у ноћним сатима је у КБЦ „Звездара“ (13,9%) а затим на ВМА (13,7%). Најмање хоспитализованих од укупно прегледаних ноћу је 7,5% у КБЦ „Бежанијска коса“, док је процент хоспитализованих у УЦ КЦС (9,4%).

На лечење у друге установе, од укупно 93,317 прегледаних хируршких пацијената, упућено је 6,216 хитних пацијената или 6,6%. Највише пацијената, после прегледа и збрињавања, упућено је у друге установе из УЦ КЦС (5,950 или 6,3% од укупног броја) (графикон 16). Из осталих здравствених установа тај број је незнатан или ових пацијената није било.

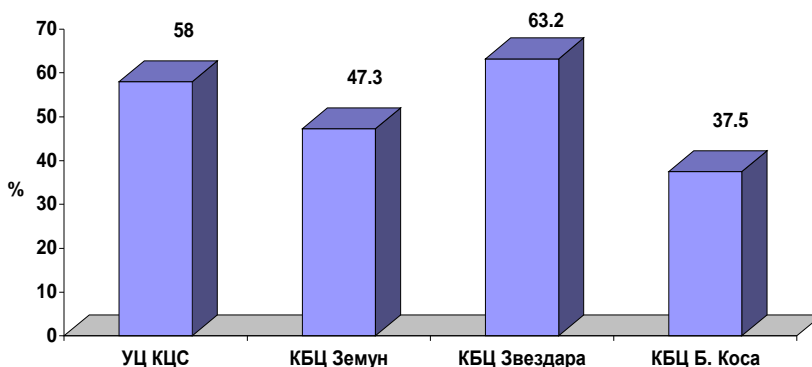
Графикон 16. Процент хитних хируршких пацијената упућених на лечење у друге установе, јануар-јуни 2013. год.

Од укупног броја хоспитализованих хитних хируршких пацијената, (10,538), у току 72 сата оперисано је 5,182 или 49,1%, без података за ВМА и КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“.

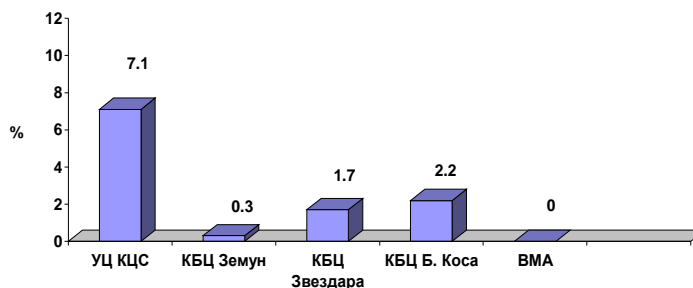
Највећи процент оперисаних лица у току прва 72 сата од броја хоспитализованих (графикон 17) регистрован је у КБЦ „Звездара“ (876 оперисаних или 63,2%). У УЦ КЦС хитно је оперисано 3,472 од свих хоспитализованих, односно 58,0%, у КБЦ „Земун“ (502 оперисаних или 47,3% од примљених у болницу) и у КБЦ „Бежанијска коса“ (332 оперисаних или 37,5%).

Графикон 17. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних хируршких пацијената по установама, јануар-децембар 2013. год.

Код 476 хоспитализованих хируршких пацијената лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема. Стопа леталитета износи 4,5% (табела 6), а највећа је у УЦ КЦС (7,1%). Према добијеним подацима, у КБЦ „Звездара“ било је 24 смртна случаја, у КБЦ „Бежанијска коса“ је било 20, а у КБЦ „Земун“ 4 случаја. У ВМА није било смртних исхода у првих 72 сата од болничког пријема, (графикон 18).

Графикон 18. Стопа леталитета хитних хируршких пацијената у првих 72 часа од болничког пријема у периоду јануар- децембар 2013. год.

Број прегледаних хитних хируршких пацијената у току дана (табела 2) највећи је у УЦ КЦС–147 и ВМА–178 пацијената, затим следе КБЦ „Звездара“ (65) и КБЦ „Земун“ (51), а најмања је у КБЦ „Бежанијска коса“ (47) .

**Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти
у хитним хируршким службама (I – XII 2013. год.)**

Табела 2.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							прегледа-них	хоспита-лизованих
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	121	00-24 часа	54019	5981	11,0	147,6	16,3
			19-07	17729	1665	9,4	48,4	4,5
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	62	00-24 часа	8696	885	10,1	47,5	4,8
			19-07	3130	235	7,5	17,1	1,2
3	КБЦ "ЗЕМУН"	19	00-24 часа	9374	1060	11,3	51,2	5,8
			19-07	1894	204	10,7	10,3	1,1
4	КБЦ "ДР Д.МИШОВИЋ"*	119	00-24 часа	/	/	/	/	/
			19-07	/	/	/	/	/
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	107	00-24 часа	11965	1385	11,5	65,3	7,5
			19-07	2826	395	13,9	15,4	2,1
6	ВМА**	229	00-24 часа	9263	1227	13,2	178,1	13,3
			19-07	3028	415	13,7	58,2	7,9
УКУПНО (2 – 6)		536	00-24 часа	39298	4557	11,5	342,1	31,4
			19-07	10878	1249	11,4	101,0	12,3
СВЕГА (1 – 6)		657	00-24 часа	93317	10538	11,3	489,7	47,7
			19-07	28607	2914	10,1	149,4	16,8

* Због пожара и реконструктивних радова Клиника за хирургију није била у распореду хитног пријема

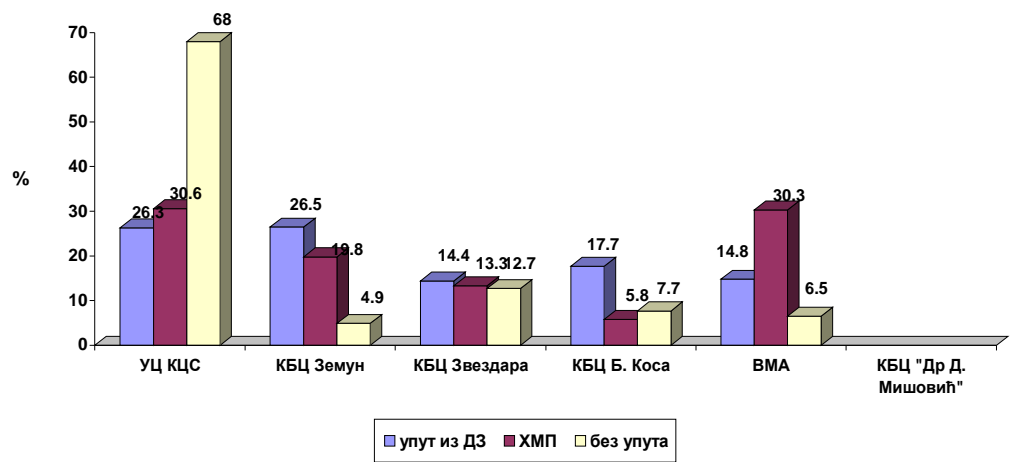
** Од 01.05.2011. год. ВМА је укључена само средом у збрињавање хитних случајева код цивилних осигураника

Начин долажења хитних хируршких пацијената у здравствене установе:

Од укупног броја прегледаних пацијената, 17,746 или 19,0% су били пацијенти са **упутом из дома здравља**, 7,118 или 7,6% пацијенти које је **довезла служба хитне помоћи**, а највећи број 65,956 или 70,6% је користио здравствену заштиту **без упута**. Највише пацијената који су збринути без упута било је у УЦ КЦС 68,0% и КБЦ „Звездара“ 12,7%. Највећа заступљеност пацијената са упутном из дома здравља била је у КБЦ „Земун“ – 26,5% и УЦ КЦС (26,3%). Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је у УЦ КЦС (30,6%), ВМА (30,3%), КБЦ „Земун (19,8%), а затим КБЦ „Звездара“ (13,3%) и КБЦ „Бежанијска коса“ (5,8%) (графикон 19).

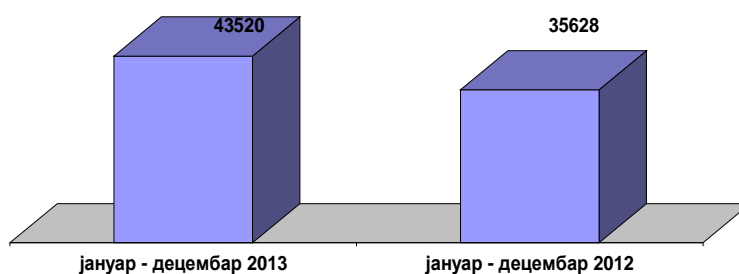
Графикон 19. Удео пацијената према начину коришћења хитне здравствене заштите, јануар- децембар 2013. год.

III Хитна стања у неурохирургији

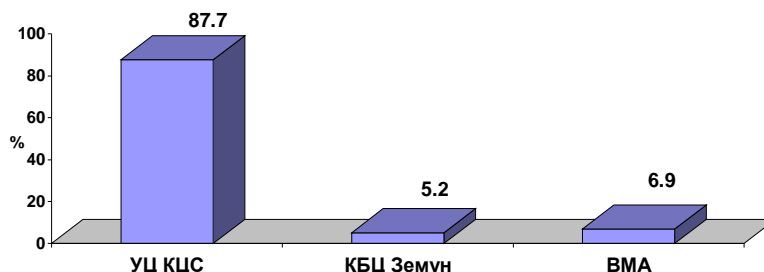
Хитна стања у неурохирургији збрињавана су у овом извештајном периоду у Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинској академији - ВМА (од 01.05.2011. године само средом) и КБЦ "Земун", јер остале установе немају у свом саставу ову медицинску делатност. Укупно је прегледано 43,520 пацијената, за 7892 (22,1%) више него у 2012. години (графикон 20).

Графикон 20. Број прегледаних хитних неурохируршких пацијената, јануар-децембар 2013. и јануар-децембар 2012. год.

Највише пацијената збринута је у УЦ КЦС (38,188 или 87,7% од укупног броја), а затим на ВМА (3,041 или 6,9%). Најмање хитних пацијената је прегледано у КБЦ „Земун“ (2,291 или 5,2%), (графикон 21).

Графикон 21. Процентуална заступљеност прегледаних хитних неурохируршких пацијената по установама, јануар- децембар 2013. год.

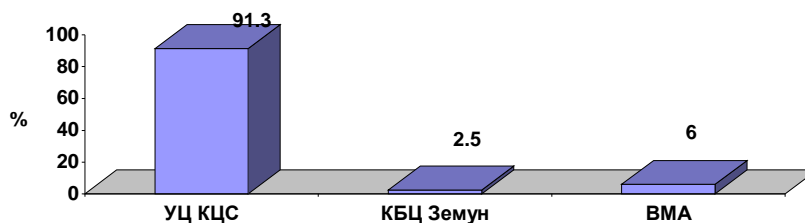

Од укупног броја збринутих пацијената, 17,138 или 39,3% је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. Готово сви пацијенти (91,3%) којима је помоћ била потребна током ноћи, прегледано је у УЦ КЦС, док је на ВМА 6,0%, а најмање у КБЦ „Земун“ 2,5% (графикон 22).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 5,6%. Најмање хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у ноћним сатима је био у УЦ КЦС (4,8%), док је у КБЦ „Земун“ овај проценат већи (7,7%). Највише

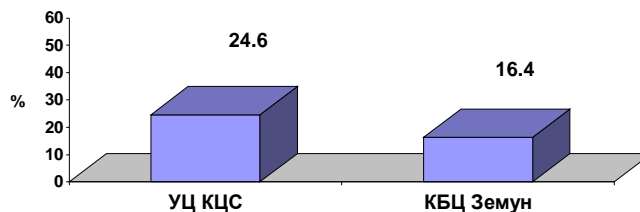
хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у ноћним сатима је био на ВМА и износио је 16,3%.

Графикон 22. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената у току ноћи по установама, јануар- децембар 2013. год.

На лечење у друге установе, од укупно 43,520 прегледаних неурохируршких пацијената, упућено је 4,709 хитних пацијената, скоро сви из УЦ КЦС (4,706), што чини 12,3% у односу на број прегледаних у овој установи (38,188).

Графикон 23. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних неурохируршких пацијената по установама, јануар- децембар 2013. год.

Од укупног броја хоспитализованих хитних неурохируршких пацијената, (2,830), оперисано је 578 или 20,4%. У УЦ КЦС оперисано је 535 хоспитализованих пацијената или 24,6%, док је у КБЦ „Земун“ оперисано 43 пацијента или 16,4% од броја хоспитализованих (графикон 23).

Код 216 хоспитализованих неурохируршких пацијената лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема (стопа леталитета је 7,6%). Скоро сви случајеви регистровани су у УЦ КЦС (212), те стопа леталитета у овој установи износи 9,7% (табела 6). У КБЦ „Земун“ су регистрована 4 случаја.

Хоспитализовано је 2,830 пацијената, односно сваки петнаести прегледани пацијент (6,5%). Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева, кретао се од најмање 5,7% у УЦ КЦС до 11,4%. КБЦ „Земун“. На ВМА тај проценат је износио 13,0%. (Табела 3).

Број прегледаних хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 366 дан у УЦ КЦС, 183 дана у КБЦ „Земун“ и на 52 дана у ВМА. На тај начин израчуната дневна фреквенца у периоду јануар – децембар 2013. године, врло је различита међу установама. Највећа је у УЦ КЦС – 104, а најмања у КБЦ „Земун“ 13 пацијената дневно, док је на ВМА 29 (Табела 3).

**Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти
у хитним неурохируршким службама (I – XII 2013. год.)**

Табела 3.

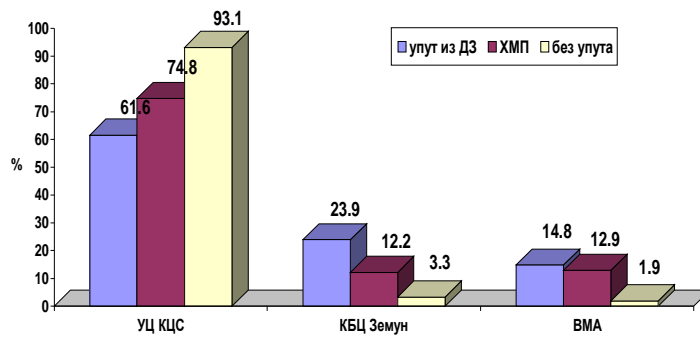
Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							прегледаних	хоспитализованих
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	30	00-24 часа	38188	2173	5,7	104,3	5,9
			19-07	15656	758	4,8	42,7	2,0
2	КБЦ "ЗЕМУН"	30	00-24 часа	2291	261	11,4	12,5	1,4
			19-07	440	34	7,7	2,4	0,2
3	ВМА*	23	00-24 часа	3041	396	13,0	29,2	3,8
			19-07	1042	170	16,3	10,0	1,6
УКУПНО (2 – 3)		53	00-24 часа	5332	657	12,3	31,7	5,2
			19-07	1482	204	13,7	12,4	1,8
СВЕГА (1 – 3)		83	00-24 часа	43520	2830	6,5	136,0	11,1
			19-07	17138	962	5,6	55,1	3,8

* Од 01.05.2011. год. ВМА је укључена само средом у збрињавање хитних случајева код цивилних осигураника

Начин долажења хитних неурохируршких пацијената у здравствене установе:

Од укупног броја прегледаних пацијената, 8,0% (3,521) су били пацијенти са **упутом из дома здравља**, 8,5% (3,700) пацијенти које је довезла **служба хитне помоћи**, а највећи број, 52,6% (22,906) је користио здравствену заштиту **без упута**. Највише пацијената који су збринуте без упута било је у УЦ КЦС, 93,1%, затим у КБЦ „Земун“ – 3,3% и ВМА – 1,9%. Заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у ВМА, 14,8%, затим у КБЦ „Земун“, 23,9%, док је у УЦ КЦС заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била свега 61,6%. Заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи од укупног броја превезених је у УЦ КЦС 74,8%, у КБЦ „Земун“ 12,2%, док је на ВМА 12,9% (графикон 24).

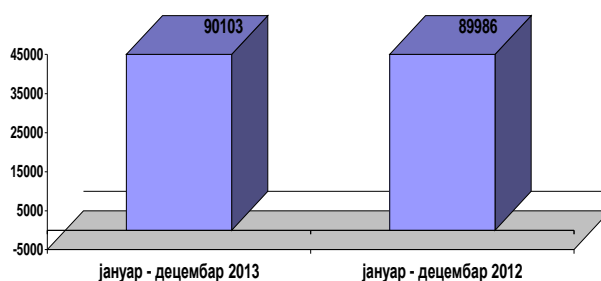
Графикон 24. Удео пацијената према начину коришћења хитне здравствене заштите, јануар-децембар 2013. год.

IV Хитна стања у трауматологији – ортопедији

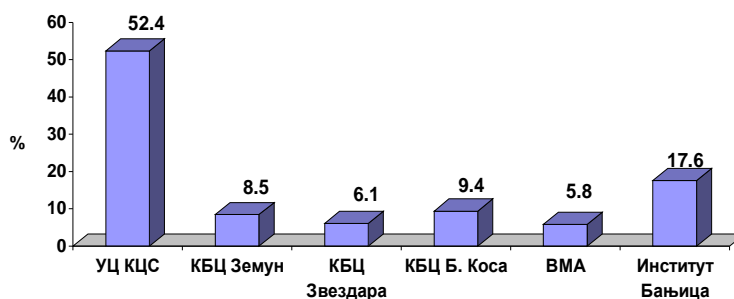
Збрињавање хитних стања у трауматологији-ортопедији праћена су у: Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војномедицинској академији-ВМА и 3 клиничко – болничка центра (са изузетком КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ – Дедиње, где не постоји ортопедско – трауматолошко одељење). Такође је од 2013. године, по завршетку реконструктивних радова, у рад и анализу укључен и Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ (ИОХБ „Бањица“). На укупном нивоу прегледано је 90,103 пацијената, што је за 117 пацијената или 0,1% више у односу на 2012. годину (графикон 25).

Графикон 25. Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената, јануар-децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

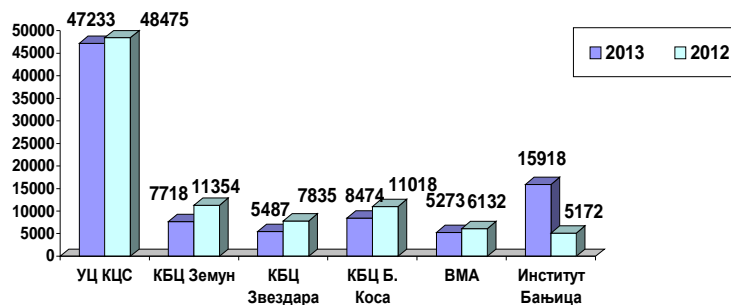
Највише пацијената збринуто је у УЦ КЦС (47,233 или 52,4% од укупног броја), а затим у ИОХБ „Бањица“ (15,918 или 17,6%). Најмање хитних пацијената је прегледано на ВМА (5,273 или 5,8%), графикон 26.

Графикон 26. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената по установама, јануар- децембар 2013. год.

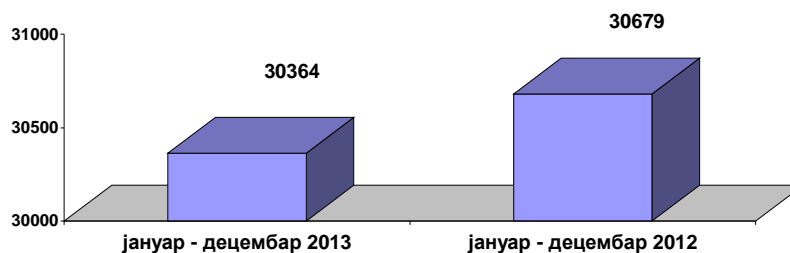
Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената у 2013. години у односу на исти период 2012., показује пораст само у ИОХБ „Бањица“, (који је радио у прошлој години са смањеним капацитетом због реконструктивних радова). У свим осталим установама региструје се смањење, што се може довести и у везу са њиховом доследнијом применом усвојене методологије у извештавању (графикон 27).

Графикон 27. Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената по установама, јануар – децембар 2013 и јануар – децембар 2012. год.

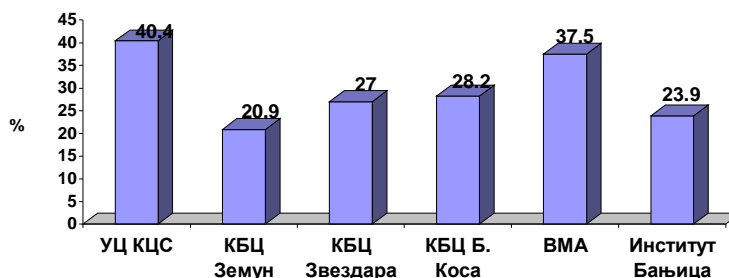
Од укупног броја збринутих ових пацијената, 30,364 или 33,6% је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. То је за 315 или 1,0% мање у односу на исти период 2012. године (графикон 28).

Графикон 28. Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената у току ноћи, јануар- децембар 2013. и јануар-децембар 2012. год.

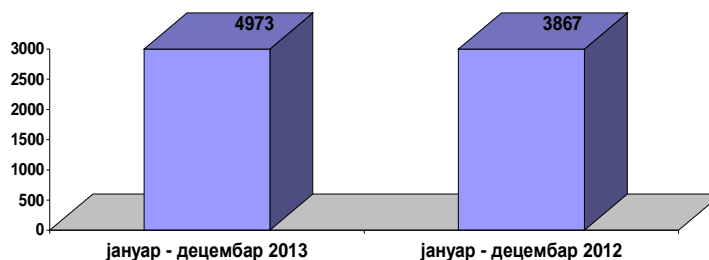
Ноћу је прегледано у УЦ КЦС око 40,4% пацијената, а најмање у КБЦ „Земун“ (20,9%) (графикон 29).

Графикон 29. Процентуална заступљеност прегледаних хитних трауматско-ортопедских пацијената у току ноћи по установама, јануар- децембар 2013. год.

Укупно је хоспитализовано 4,973 пацијената, што у односу на исти период 2012. године представља повећање за 1,106 пацијената или 28,6%. Повећање броја хоспитализованих трауматско – ортопедских пацијената, могуће је објаснити укључивањем у распоред дежурства и Института за ортопедско – хирушке болести „Бањица“, као специјализоване установе за ову врсту патологије (графикон 30).

Графикон 30. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних трауматолошко-ортопедских служби, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева износио је на укупном нивоу 5,5% и кретао се од најмање 4,3% у КБЦ „Звездара“ до 11,6% на ВМА (табела 4).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 4,8%. Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у току ноћи је у ИОХБ „Бањица“ (9,1%) и ВМА (12,0%), а најмањи у КБЦ „Земун“ (1,9%).

На лечење у друге установе упућено је 3,619 хитних пацијената (4,0%), од којих су готово сви били прегледани у УЦ КЦС (3,402), а свега 91 у ИОХБ „Бањица“ и 18 у КБЦ „Земун“.

Од 4,973 хоспитализованих ортопедско – трауматолошких пацијената, код 19 (0,4%) лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема. Сви умрли пацијенти су из УЦ КЦС, сем једног у КБЦ „Бежанијска Коса“ (табела 6).

Број прегледаних хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца за ове пацијенте у периоду јануар-децембар 2013. године, износила је од најмање 23 амбулантно прегледаних и збринутих у КБЦ „Бежанијска Коса“ до највише 153 пацијената у ИОХБ „Бањица“ и 129 у УЦ КЦС (табела 4).

Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитним трауматолошко – ортопедским службама (I – XII 2013. год.)

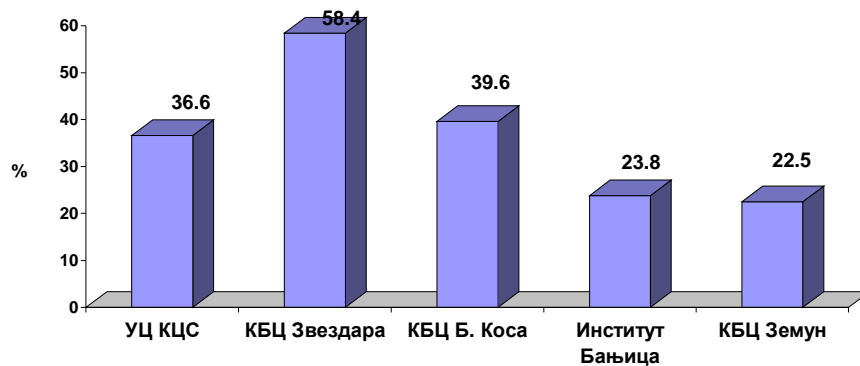
Табела 4.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постелеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							прегледа-них	хоспита-лизованих
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	46	00-24 часа	47233	2123	4,5	129,0	5,8
			19-07	19079	683	3,5	52,1	1,8
2	КБЦ "Б. КОСА"	27	00-24 часа	8474	441	5,2	23,1	1,2
			19-07	2392	116	4,8	6,5	0,3
3	КБЦ "ЗЕМУН"	46	00-24 часа	7718	320	4,1	42,1	1,7
			19-07	1618	31	1,9	8,8	0,0
4	ИНСТ. ЗА ОРТ. ХИР. БОЛ. "БАЊИЦА"	20	00-24 часа	15918	1236	7,7	153,0	11,8
			19-07	3811	349	9,1	36,6	3,3
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	25	00-24 часа	5487	238	4,3	29,9	1,3
			19-07	1483	60	4,0	8,1	0,5
6	ВМА*	30	00-24 часа	5273	615	11,6	101,4	11,8
			19-07	1981	238	12,0	38,0	1,3
УКУПНО (2 – 6)		148	00-24 часа	42870	2850	6,6	349,5	27,8
			19-07	11285	794	7,0	98,0	5,2
СВЕГА (1 – 6)		194	00-24 часа	90103	4973	5,5	478,5	33,6
			19-07	30364	1477	4,8	150,1	7,0

* Од 01.05.2011. године ВМА је укључена средом у збрињавању хитних случајева код ургентних стања.

Од укупног броја хоспитализованих, у првих 72 сата оперисано је 1,822 или 36,6%. Највећи број оперисаних од хоспитализованих био је у УЦ КЦС (1,091 пацијената или 51,3%), ИОХБ „Бањица“ (295 пацијената или 23,8%), КБЦ „Звездара“ (139 пацијената – 58,4%), КБЦ „Бежанијска коса“ (175 оперисаних – 39,6%). Број оперисаних у КБЦ „Земун“ је износио 122 (38,1%) (графикон 31).

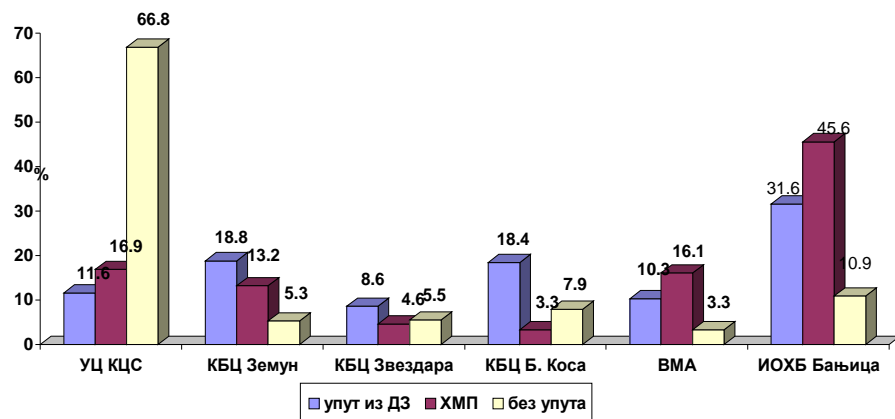
Графикон 31. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних пацијената у области ортопедије-трауматологије по установама, јануар- децембар 2013. год.

Начин долажења хитних ортопедско – трауматолошких пацијената у здравствене установе:

Од укупног броја прегледаних пацијената 16,077 или 17,8% су били пацијенти са упутом из дома здравља, 9,058 или 10,0% пацијенти које је довезла служба хитне помоћи, а највећи број 65,102 или 72,2% је користио здравствену заштиту без упута. Подаци се односе на 100% прегледаних пацијената,. Највише пацијената који су збринуте без упута било је у УЦ КЦС, 66,8% и ИОХБ „Бањица“ 10,9%. Највећа заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у ИОХБ „Бањица“ (31,6%) и КБЦ „Земун“ (18,8%). Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је на ИОХБ „Бањица“ (45,6%) (графикон 32).

Графикон 32. Пацијенти прегледани на хитном пријему према начину доласка, јануар–децембар 2013. год.

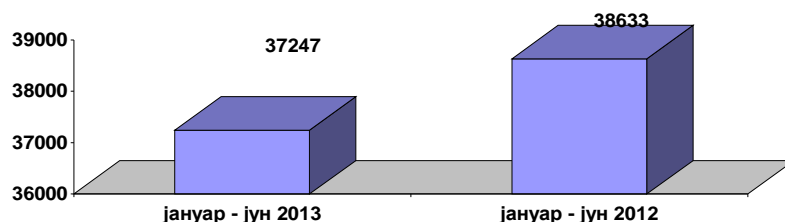

V Хитна стања у урологији

Збрињавање ургентних стања у области урологије праћено је у: Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинској академији - ВМА (од 01.05.2011. сваке среде у месецу) и клиничко болничким центрима (4).

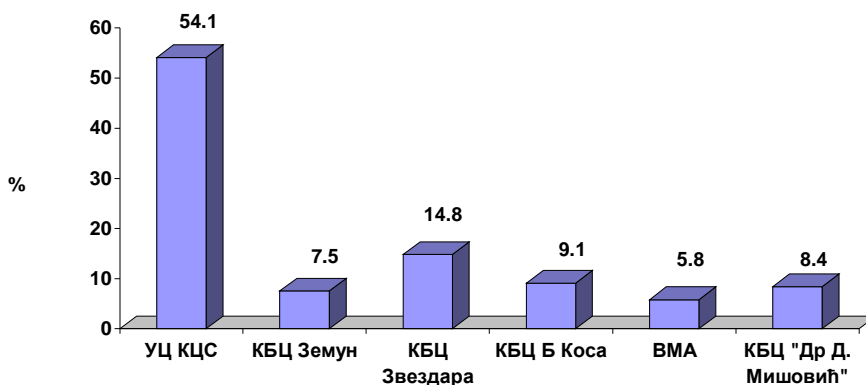
Укупно је прегледано 37,247 пацијената, што је за 1.386 пацијената или 3,6% мање у односу на исти период 2012. године (графикон 33).

Графикон 33. Број прегледаних хитних уролошких пацијената, јануар-децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

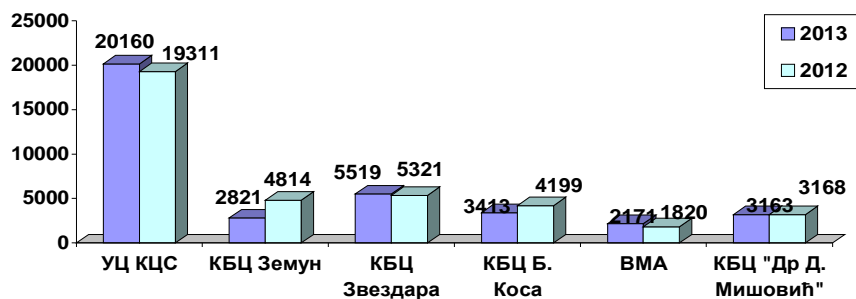
Највише пацијената прегледано је и збринуто у УЦ КЦС (20,160 или 54,1% од укупног броја), а затим у КБЦ „Звездара“ (5,519 или 14,8%), КБЦ „Бежанијска коса“ (3,413 или 9,1%) , КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ – Дедиње (3,163 или 8,4%) и КБЦ „Земун“ (2,812 или 7,5%). Најмање хитних пацијената је прегледано на ВМА (2,171 или 5,8%), графикон 34.

Графикон 34. Процентуална заступљеност прегледаних хитних уролошких пацијената по установама, јануар- децембар 2013. год.

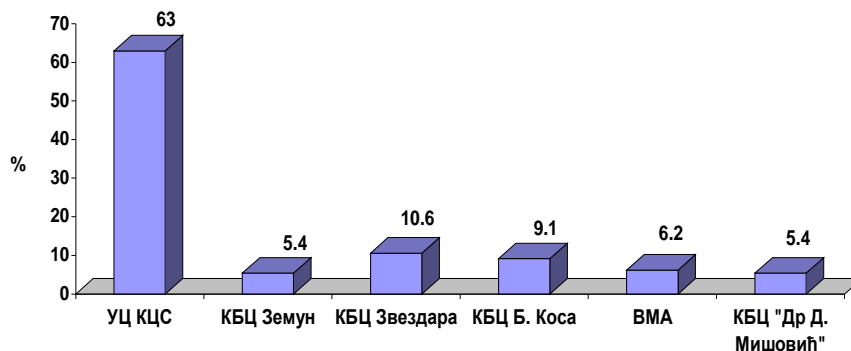
Број прегледаних хитних уролошких пацијената има тенденцију благог повећања у УЦ КЦС, КБЦ „Звездара“ и ВМА. У КБЦ „Др Д.Мишовић-Дедиње“ је исти број прегледаних, док у КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Земун“ број прегледаних хитних уролошких пацијената има тенденцију смањења. (графикон 35).

Графикон 35. Број прегледаних хитних уролошких пацијената по установама, јануар – децембар 2013 и јануар – децембар 2012. год.

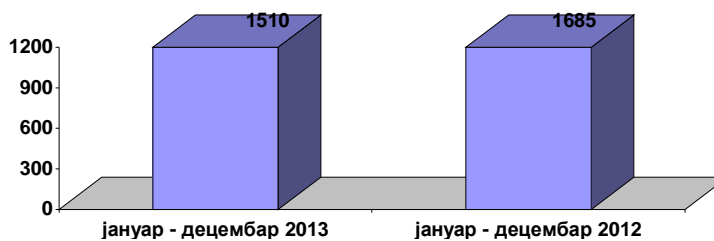
Од укупног броја збринутих пацијената, 11,650 или 31,2% је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. Више од 63,0% ових пацијената (7,349) којима је помоћ била потребна током ноћи прегледано је у УЦ КЦС (графикон 36).

Графикон 36. Процентуална заступљеност прегледаних хитних уролошких пацијената у току ноћи по установама, јануар- децембар 2013. год.

Хоспитализовано је укупно 1,510 хитних уролошких пацијената или 4,0% од укупно прегледаних. Број хоспитализованих пацијената је мањи у односу на исти период 2012. године за 175 или 10,3% (графикон 37).

Графикон 37. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних уролошких служби, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

Процент хоспитализованих уролошких пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих кретао се од 1,5% у УЦ КЦС до 15,1% на ВМА (табела 5).

Дневна фреквенца рачуната је као у области интерне са неурологијом. Збрињавање ургентних стања у области урологије у УЦ КЦС је износило у просеку 55 дневно прегледаних и 0,8 хоспитализован, односно 1,5% хоспитализованих од укупног броја прегледаних. У КБЦ „Земун“ тај однос је, дневно 15 прегледаних и 1,1 хоспитализованих. У ВМА дневна фреквенција прегледаних је износила 41,7 и 6,3 хоспитализована пацијента. У КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ дневно је прегледано 17,2, а хоспитализован 0,7 пацијент, док је у КБЦ „Звездара“ дневно прегледано 30,1 и 1,6 пацијент хоспитализован. (табела 5).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 2,7%. Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у току ноћи је: На ВМА (15,0%), у КБЦ „Звездара“ (5,3%) и у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (5,4%), а најмање у КБЦ „Бежанијска коса“ (2,4%) и УЦ КЦС (1,5%).

На лечење у друге установе упућено је 542 хитних пацијента, скоро сви из УЦ КЦС (535) или 2,6% од укупног броја прегледаних у овој установи.

Од укупно хоспитализованих 882 уролошких пацијента, код 3 пацијената лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема (стопа леталитета је 0,2%). Табела 6

Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитним уролошким службама (I – XII 2013. год.)

Табела 5.

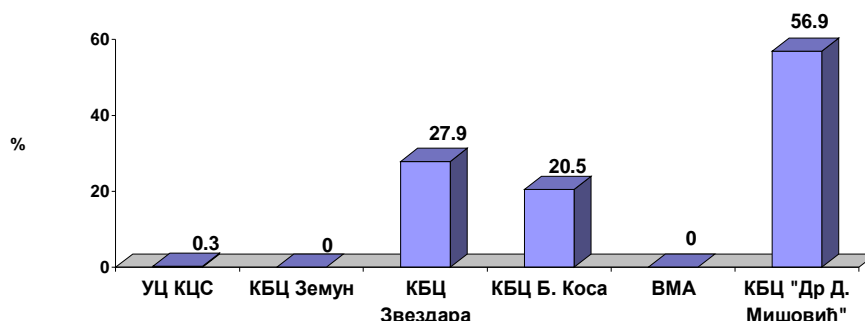
Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							прегледа-них	хоспита-лизованих
1	КЦС-УРГЕНТНИ ЦЕНТАР*	158	00-24 часа	20160	312	1,5	55,0	0,8
			19-07	7349	65	0,8	20,0	0,1
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	32	00-24 часа	3413	224	6,5	18,6	1,2
			19-07	1062	26	2,4	5,8	0,1
3	КБЦ "ЗЕМУН"	30	00-24 часа	2821	211	7,4	15,4	1,1
			19-07	629	22	3,5	3,4	0,1
4	КБЦ "ДР Д.МИШОВИЋ"	19	00-24 часа	3163	137	4,3	17,2	0,7
			19-07	638	35	5,4	3,4	0,2
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	40	00-24 часа	5519	297	5,3	30,1	1,6
			19-07	1242	66	5,3	6,7	0,3
6	ВМА**	15	00-24 часа	2171	329	15,1	41,7	6,3
			19-07	730	110	15,0	14,0	2,1
УКУПНО (2 – 6)		136	00-24 часа	17087	1198	7,0	123,0	10,9
			19-07	4301	259	6,0	33,3	2,8
СВЕГА (1 – 6)		294	00-24 часа	37247	1510	4,0	178,0	11,7
			19-07	11650	324	2,7	53,3	2,9

* Не постоје постеље у Ургентном центру за хитне уролошке случајеве, већ се користе 158 постеља са Института за урологију и нефрологију.

** Од 01.05.2011. године ВМА је укључена средом у збрињавању хитних случајева код ургентних стања.

Од укупног броја хоспитализованих, у области урологије, у првих 72 сата оперисано је 210 или 13,9%. Највећи проценат оперисаних од хоспитализованих био је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (56,9% - 78 пацијената), а затим у КБЦ „Звездара“ (27,9% - 83 пацијента) и КБЦ „Бежанијска коса“ (20,5% - 46 пацијената). У овом извештајном периоду КБЦ „Земун“ и ВМА нису евидентирали оперисане у прва 72 сата, док је само 0,3 пацијент оперисан у УЦ КЦС Графикон 38.

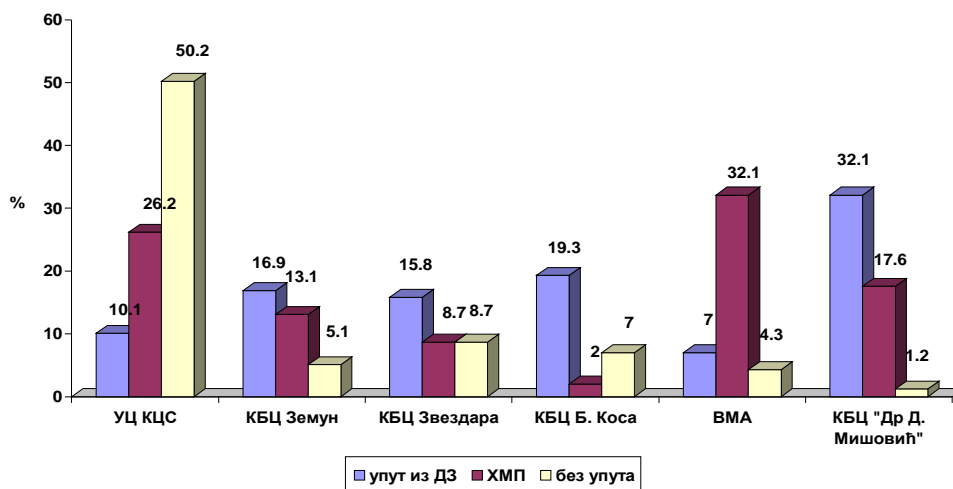
Графикон 38. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних пацијената у области урологије по установама, јануар-децембар 2013. год

Начин долажења хитних уролошких пацијената у здравствене установе:

Од укупног броја прегледаних пацијената, 7,254 (19,4%) су били пацијенти са **упутом из дома здравља**, 1,724 (4,6%) пацијенти које је **довезла служба хитне помоћи**, а највећи број 25,452 (68,3%), користио је здравствену заштиту **без упута**. Подаци се односе на 92,4% прегледаних пацијената, јер за преостали број нема података из установа, због начињених пропуста у евиденцији. Највише пацијената без упута, од укупно прегледаних, било је у УЦ КЦС 50,2%. Највећа заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (32,1%) и КБЦ „Бежанијска коса“ (19,3%). Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је у ВМА (32,1%). (графикон 39).

Графикон 39. Удео пацијената према начину доласка/коришћења хитне здравствене заштите, јануар-децембар 2013. год.

VI Хитна стања код одраслих пацијената – општи осврт

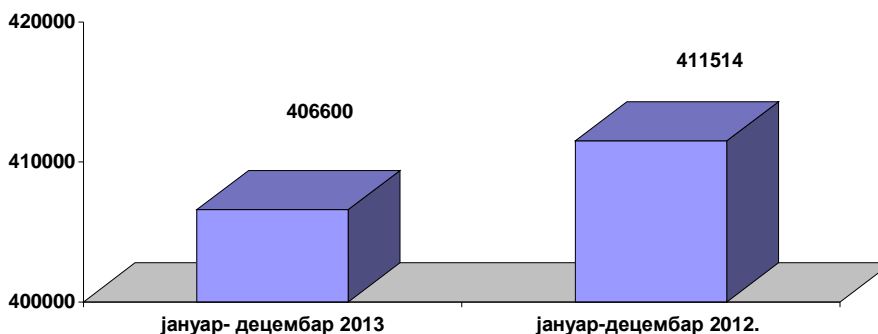
Овом анализом обухваћено је збрињавање хитних стања **одраслих пацијената** у областима интерне медицине и неурологије, хирургије, неурохирургије, ортопедије и трауматологије и урологије у 7 здравствених установа у Београду.

Ургентни центар Клиничког центра Србије врши збрињавање хитних стања 24 сата дневно, 365 дана у години. Клиничко-болнички центри су укључени у систем дежурства сваки други дан, а Војномедицинска академија је збрињавала хитна стања код цивилних осигураника од 1. маја 2011. године једном недељно (сваке среде). Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ се у 2013. години укључује у анализу, а дежурства се одвијају два пута недељно (понедељак и четвртак). И у овом извештајном периоду КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ је радио смањеним капацитетом због последица пожара, тако да није вршено збрињавање хитних хируршких пацијената, а интернистички пацијенти су збрињавани у мањем броју.

За потребе ове анализе вршено је упоређивање рада здравствених установа на збрињавању хитних стања у периоду јануар - децембар 2012. године са истим периодом 2013. године.

Посматрајући све напред изнете медицинске дисциплине у 2013. години укупно је прегледано 406,600 пацијената са ургентним стањем и/или обољењем. То је за 4.914 (1,2%) мање у односу на исти период 2012. године (графикон 40).

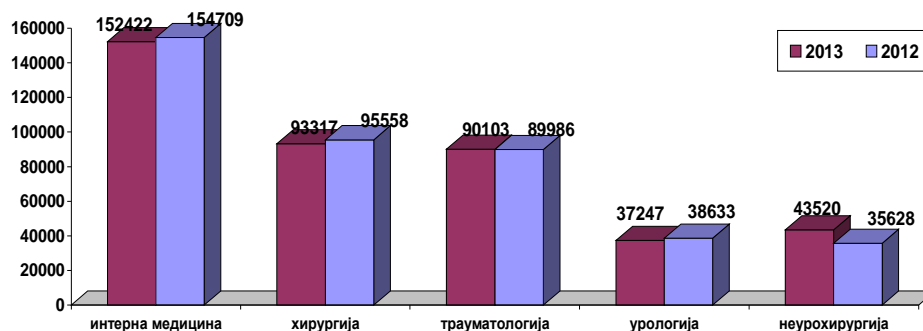
Графикон 40. Број прегледаних хитних пацијената, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

Број прегледаних хитних пацијената је смањен у областима интерне медицине и неурологије (за 2,287 или 1,5%), хирургије (за 2,241 или 2,3%), урологије (за 1.386 или 3,5%). Број прегледаних хитних пацијената је већи у области **ортопедије и трауматологије (за 117 или 0,1%)** и неурохирургије (за 7,892 или 22,1%), графикон 41.

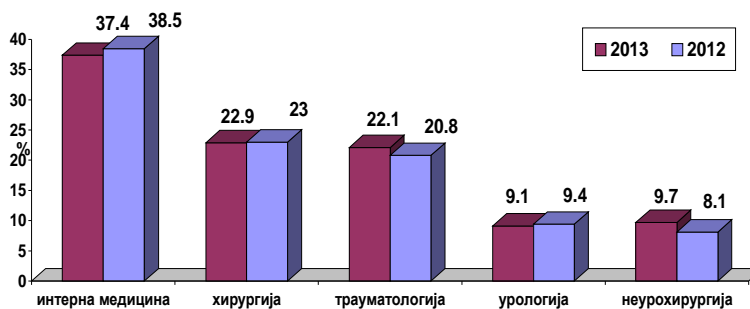

Графикон 41. Број прегледаних хитних пацијената по областима медицине, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

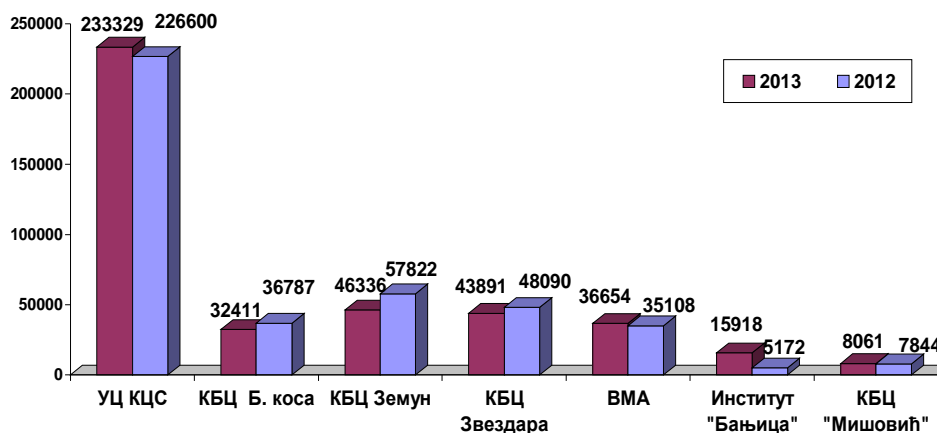
Око 62,5% (254178) прегледаних хитних пацијената је било хируршких, а око 37,4% интернистичких. Посматрајући по областима медицине, међу прегледаним хитним пацијентима, највише су заступљени интернистички пацијенти (38,4%). Најмање су заступљени хитни уролошки и неурохируршки пацијенти (графикон 42).

Графикон 42. Удео прегледаних хитних пацијената по областима медицине, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

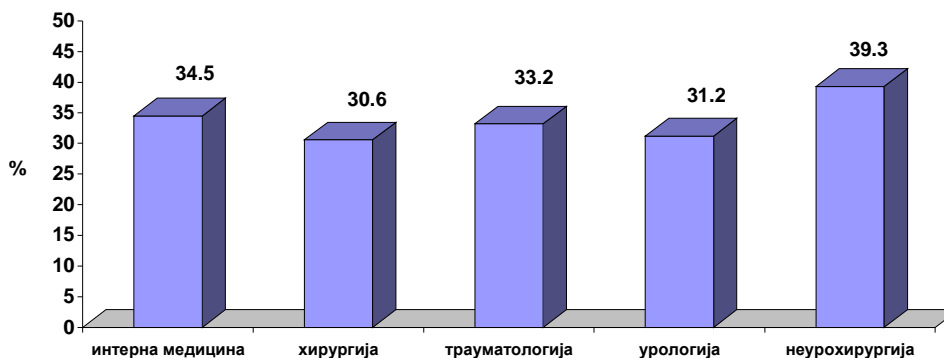
Више од половине пацијената (57,3% или 233,329) било је прегледано у УЦ КЦС (графикон 43). У односу на исти период 2012. године број прегледаних хитних пацијената је повећан у установама: ИОХБ „Бањица“, КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“, ВМА и УЦ КЦС, док је смањен у осталим здравственим установама.

Графикон 43. Прегледани хитни пацијенти по установама, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

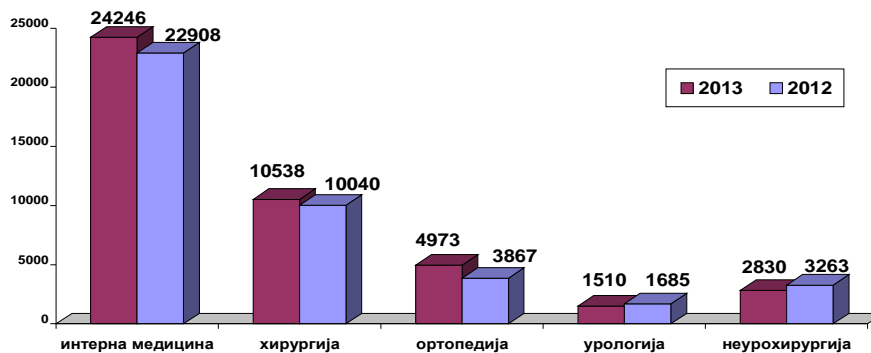
Посматрајући по областима медицине, у току ноћи, од 19 до 7 часова, највише је прегледано пацијената у области **неурохирургије** (39,3% од свих неурохируршких пацијената) и **интерне медицине са неурологијом** (34,5% од укупно прегледаних), а најмање у области **хирургије** (30,6%). Графикон 44.

Графикон 44. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената у току ноћи, по областима медицине, јануар– децембар 2013

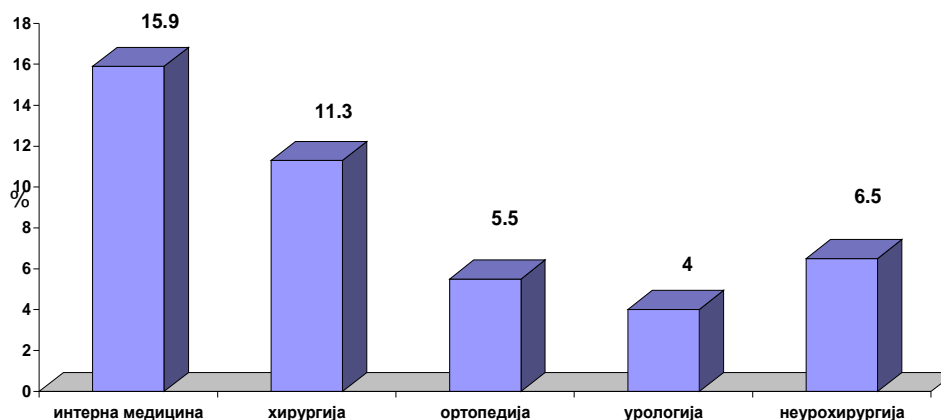
Сваки девети прегледани пацијент (10,8%, односно 44,097) био је **хоспитализован**, што је више у односу на исти период 2012. године (10,0% или 41,736). Посматрајући по областима медицине, највише **хоспитализованих пацијената било је у области интерне медицине**, 24,246 или 54,9% од укупног броја свих хоспитализованих, а најмање у области **урологије**, 1,510 или 3,4% (графикон 45).

Графикон 45. Број хоспитализованих хитних пацијената по областима медицине, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

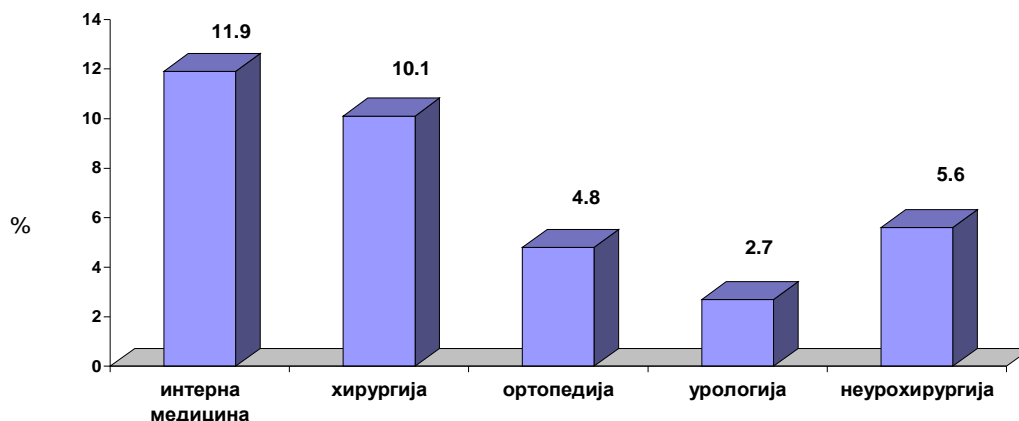
Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних хитних пацијената је највећи у области интерне медицине (15,9%), а затим хирургије и неурохирургије, а најмањи у области урологије (4,0%) (графикон 46).

Графикон 46. Процент хоспитализованих хитних пацијената по областима медицине, јануар– децембар 2013. год.

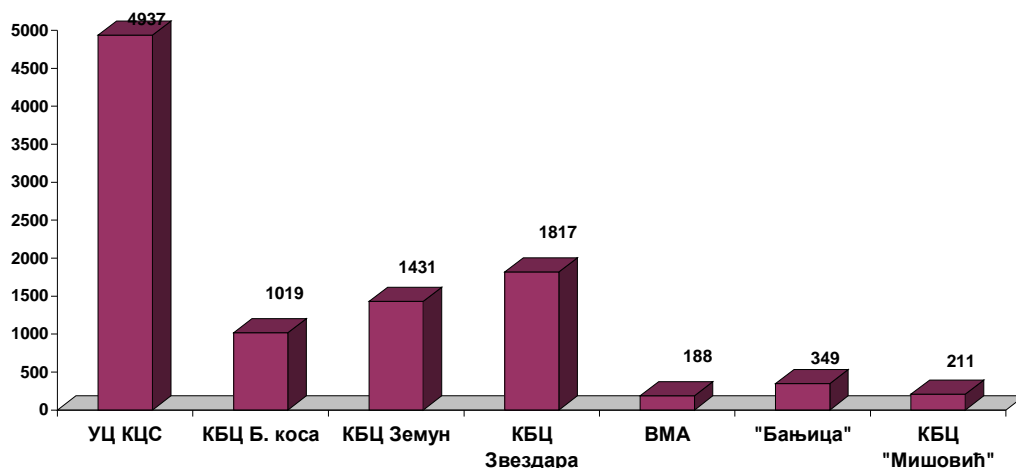
Процент хоспитализованих пацијената у току ноћи у односу на број амбулантно прегледаних хитних пацијената је највећи у области интерне медицине (11,9% од укупно прегледаних интернистичких пацијената), а затим неурохирургије и хирургије, а најмањи у области урологије (2,7%) (графикон 47).

Графикон 47. Процент хоспитализованих хитних пацијената у току ноћи по областима медицине, јануар – децембар 2013. год.

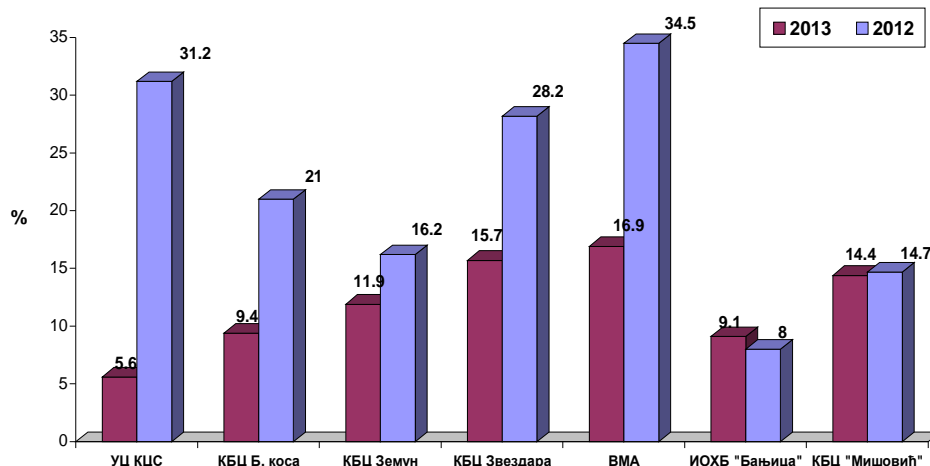
Највише хоспитализованих пацијената у току ноћи било је у УЦ КЦС (4,937 или 30,0% од укупног броја хоспитализованих) (графикон 48).

Графикон 48. Број хоспитализованих пацијената у току ноћи по установама, јануар- децембар 2013 год.

Процент хоспитализованих пацијената у току ноћи у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева кретао се од 5,6% у УЦ КЦС, затим 9,4% у КБЦ „Бежанијска коса“, 11,9% у КБЦ „Земун“ и 14,4% у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (графикон 49). Овај показатељ се значајно разликује у посматраним болницама.

Графикон 49. Процент хоспитализованих пацијената у току ноћи у односу на број амбулантно прегледаних пацијената, јануар- децембар 2013. и јануар- децембар 2012. год.

Код 2,231 хоспитализованих пацијената лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема, са леталитетом од 5,0%. Више од половине смртних исхода било је на интерној медицини и неурологији 1,517, а најмање на урологији, 3 смртна исхода (табела 6).

**Умрли пацијенти у првих 72 часа од болничког пријема
(I – XII 2013. год.)**

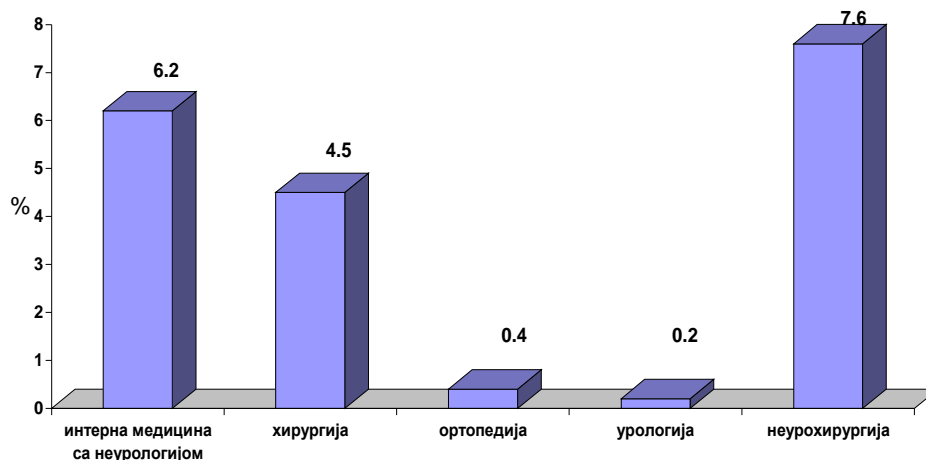
Табела 6

Здравствена установа	Интерна медицина и неурологија		хирургија		неуро-хирургија		ортопедија		урологија		УКУПНО	
	број	стопа летал. (%)	број	стопа летал. (%)	број	стопа летал. (%)	број	стопа летал. (%)	број	стопа летал. (%)	број	стопа летал. (%)
УЦ КЦС	607	10.4	428	7.1	212	9.7	18	0.8	0	0	1265	7.7
КБЦ „Б.коса“	159	6.1	20	2.2	0		1	0.2	2	0.9	182	4.4
КБЦ „Земун“	366	6.1	4	0.4	4	1.5	0		1	0.4	375	4.8
КБЦ „Др Д. Мишовић“	0		0		0		0		0		0	0
КБЦ «Звездара»	385	7.9	24	1.7	0		0		0		409	5.7
ВМА *	0		0		0		0		0		0	0
Институт «Бањица»	0		0		0		0		0		0	0
СВЕГА	1517	6.2	476	4.5	216	7.6	19	0.4	3	0.2	2231	5.0

*/ Не примењују Стручно методолошко упутство

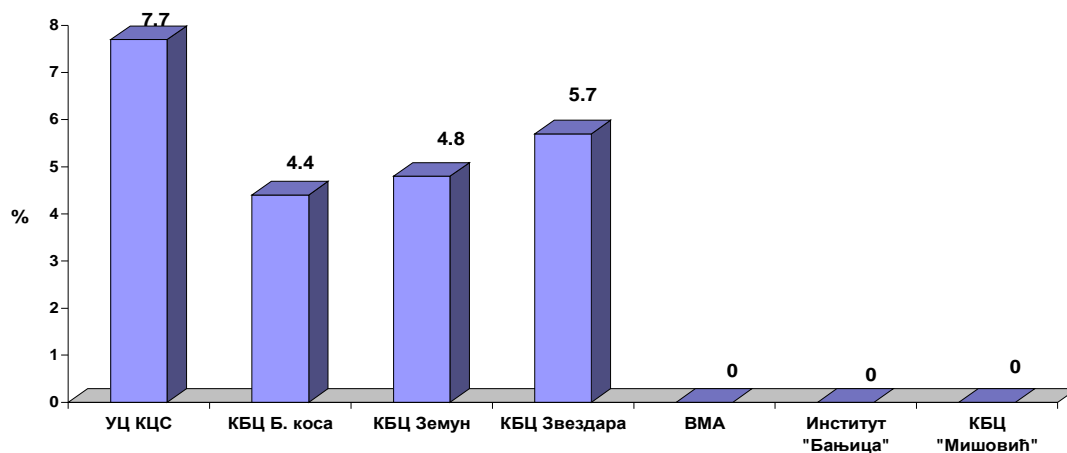
Стопа леталитета у првих 72 сата од болничког пријема се значајно разликује по областима медицине и пропорционална је тежини обољења због кога се јавио пацијент. Највећа је код неурохируршких пацијената (7,6%), а најмања код уролошких (0,2%) и ортопедских пацијената (0,4%) (графикон 50).

Графикон 50. Стопа леталитета у прва 72 сата од болничког пријема по областима медицине, јануар- децембар 2013. год.

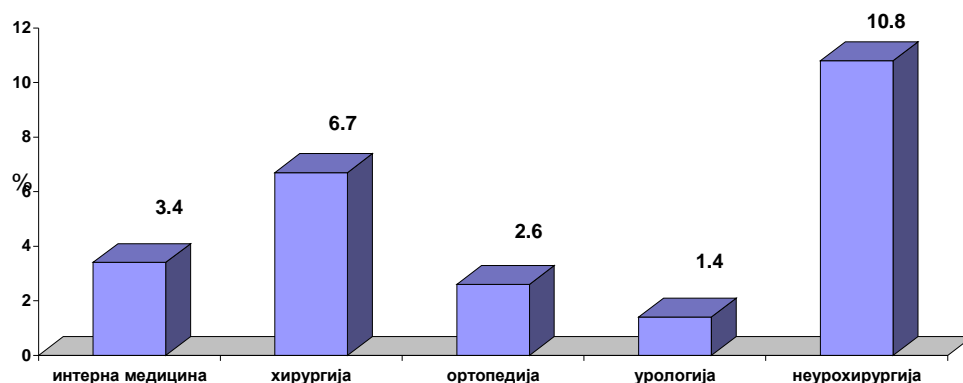
Значајна разлика у вредности стопе леталитета у првих 72 сата од болничког пријема (графикон 51) постоји и између болница и има највећу вредност у УЦ КЦС, 7,7%, затим у КБЦ „Бежанијска коса“ (4,4%) и КБЦ „Звездара“ (5,7%), па следи КБЦ „Земун“ (4,8%), док је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ 0,0%. У ВМА није приказан ни један случај, као и у ИОХБ, „Бањица“.

Графикон 51. Стопа леталитета у прва 72 сата од болничког пријема, јануар-децембар 2013. год.

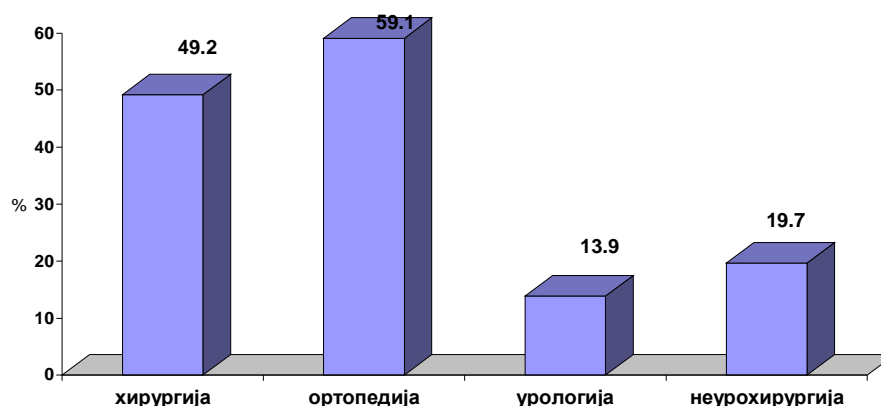
И број пацијената упућених на лечење у друге установе се разликује по медицинским дисциплинама. Највише упућених пацијената било је у области неурохирургије (10,8%), а најмање у области урологије (1,4%) (графикон 52).

Графикон 52. Процент пацијената упућених на лечење у друге установе по областима медицине, јануар- децембар 2013. год.

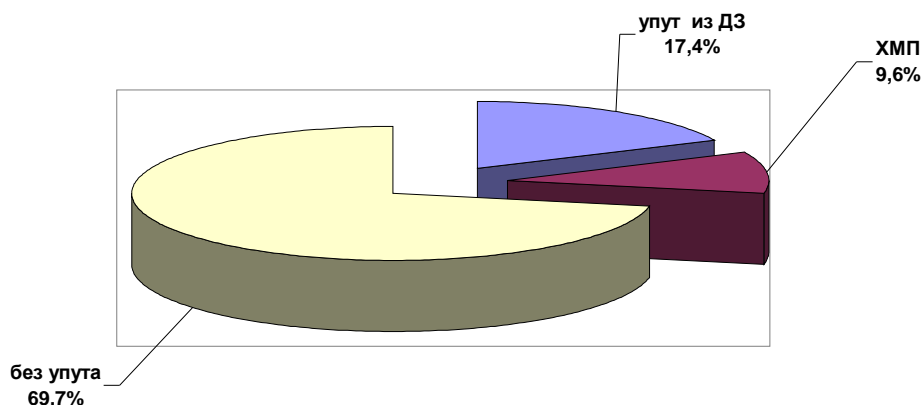
У прва 72 сата од болничког пријема **оперисано је** укупно 5,189 или 49,2% хируршких пацијената, 59,1% (2940) ортопедских, а 19,7% (289) неурохируршких и 13,9% (210) уролошких (графикон 53).

Графикон 53. Процент оперисаних од укупно хоспитализованих пацијената по областима медицине, јануар- децембар 2013. год.

Од укупног броја прегледаних пацијената, 71,154 или 17,4% су били пацијенти са **упутом из дома здравља** 39,320 или 9,6% пацијенти које је **довезла служба хитне медицинске помоћи**, а највећи број 283,738 или 69,7% је користио здравствену заштиту **без упута** (графикон 54). Подаци се односе на 96,7% прегледаних пацијената, јер за преостали број нема података из установа, због начињених пропуста у евиденцији.

Графикон 54. Пацијенти прегледани на хитном пријему према начину доласка, јануар-децембар 2013. год.

Начин доласка хитних пацијената у здравствену установу разликује се по областима медицине.

Тако је служба хитне помоћи довезла укупно 39,320 пацијената и то највише интернистичких пацијената (17,720 или 45,0%), затим ортопедских (9,058 или 23,0%), хируршких пацијената (7,118 или 18,1%), неурохируршких (3,700 или 9,4%), а најмање уролошких (1,724 или 4,3%).

Са упутом из дома здравља дошло је 71,154 пацијената и то највише интернистичких (26,556 или 37,3%), затим хируршких (17,746 или 24,9%), ортопедских (16,077 или 22,5%), уролошких (7,254 или 10,2%), а најмање неурохируршких пацијената (3,521 или 4,9%).

Пацијената без упута било је укупно 283,738 и то највише на интерној медицини са неурологијом (104,322 или 36,7%), а затим на хирургији (65,956 или 23,2%), ортопедији са трауматологијом (65,102 или 22,9%), урологији (25,452 или 8,9%), а најмање на неурохирургији (22,906 или 8,0%).

Разлике у начину доласка пацијената постоје и између здравствених установа.

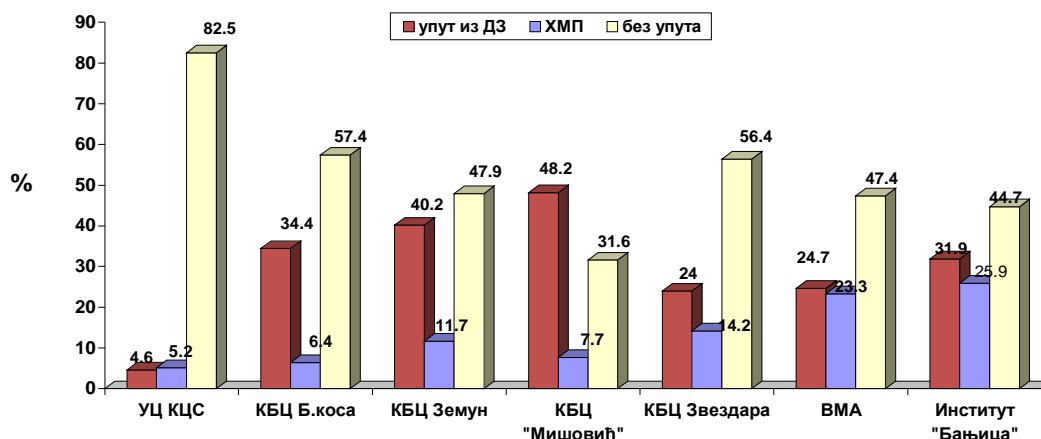
Тако је највише пацијената без упута, чак 192,561 (82,5%) од укупно прегледаних било у УЦ КЦС, КБЦ „Звездара“ 24,768 (56,4%), КБЦ „Бежанијска коса“ (18,782 или 57,4%), КБЦ „Земун“ 22,237 (47,9%), ВМА (17,396 или 47,4%), ИОХБ „Бањица“ (7,126 или 44,7%), а најмање у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (2,555 или 31,6%).

Служба хитне помоћи је довезла најмање пацијената у УЦ КЦС 12,184 (5,2%) и КБЦ „Бежанијска коса“ 2,093 (6,4%), а највише у ВМА 8,546 (23,3%), КБЦ „Земун“ 5,447 (11,7%), КБЦ „Звездара“ 6,276 (14,2%), КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ 626 (7,7%) и ИОХБ „Бањица“ 4,138 (25,9%).

Са упутом из дома здравља највише пацијената је било у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (50,2%), а најмање у УЦ КЦС (5,0%) (графикон 55).

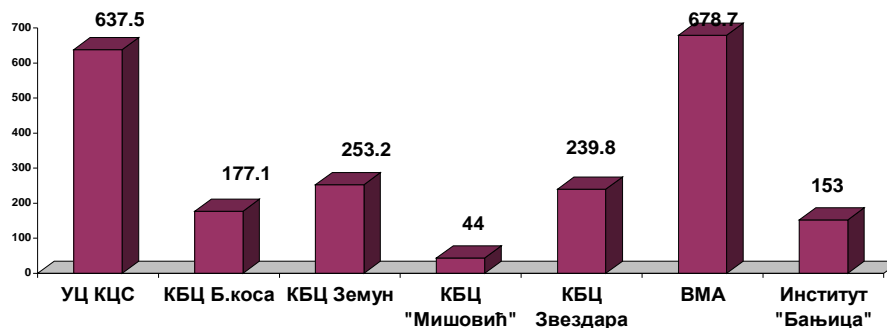

Графикон 55. Пацијенти на хитном пријему према начину доласка и здравственим установама, јануар-децембар 2013. год.

Број прегледаних хитних пацијената- дневна фреквенца пацијената је највећа у ВМА (678,7 прегледаних пацијената средом) и у УЦ КЦС (637,5), а најмања у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (44), графикон 56.

Графикон 56. Просечан број прегледаних пацијената у дане хитног пријема, јануар-децембар 2013. год.

Податке о реанимацији хитних пацијената доставили су: УЦ КЦС, КБЦ „Земун“, КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“, КБЦ „Бежанијска Коса“, КБЦ „Звездара“ и ИОХБ „Бањица“. Према добијеним подацима у овим установама је покушано 520 реанимација, од којих је 263 или 50,5% било у УЦ КЦС, КБЦ „Бежанијска Коса“ 49 (9,4%), 114 (21,9%) у КБЦ „Земун“, 42 (8,0%) у КБЦ „Звездара“, ИОХБ „Бањица“ 11 (2,1%) и 1 (0,2%) у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“. У односу на број покушаних реанимација успешних је било 181 (34,8%).

Упоредјујући рад Ургентног центра Клиничког центра Србије, као највеће установе у Београду која збрињава хитна и ургентна стања, са осталим

болницама, (табела 7) може се констатовати да је број прегледаних пацијената нешто повећан (2,9%) у Ургентном центру у односу на исти период 2012. године, док је број хоспитализованих смањен (2,3%). Процентуални удео прегледаних пацијената у УЦ КЦС у односу на све остале здравствене установе је 57,3%, а процентуални удео хоспитализованих 37,1%. Од укупно 2,231 смртних исхода који су се десили у првих 72 сата од болничког пријема, 1,265 или 56,7% су били у Ургентном центру (табела 6), што указује да ова установа и даље, у највећем проценту, збрињава пацијенте са најтежом патологијом.

**Број прегледаних односно хоспитализованих пацијената
у интерној медицини са неурологијом, хирургији, неурохирургији,
трауматологији-ортопедији и урологији
(I-XII 2013. и I-XII 2012. год.)**

Табела 7.

Здравствена установа	Прегледани			Хоспитализовани		
	број		%	број		%
	I-XII 2013	I-XII 2012		I-XII 2013	I-XII 2012	
Ургентни центар КЦС	233329	226600	102,9	16401	16783	97,7
клиничко болнички центри, ВМА и Институт "Бањица"	183280	187914	97,5	24696	24953	110,1
У К У П Н О	406600	414514	98,1	44097	41736	105,6

VII Ургентна дијагностика код одраслих пацијената

Анализа дијагностичких услуга које се пружају пацијентима са хитним стањима обухвата: лабораторијске, рентген, ултразвучне, ендоскопске и услуге скенер дијагностике. Податке су доставиле све болнице.

У 2013. години, укупно је урађено 431,358 лабораторијских анализа. Даље, према учесталости, следе рендген дијагностика (152,758), ултразвучна дијагностика (58,599), компјутеризована томографија (ЦТ-36,923) и најмање ендоскопска испитивања (4,158). (Табела 8).

Ургентна дијагностика у интерној и неурологији, хирургији, неурохирургији, трауматологији-ортопедији и урологији, (I–XII 2013. и I–XII 2012. год.)

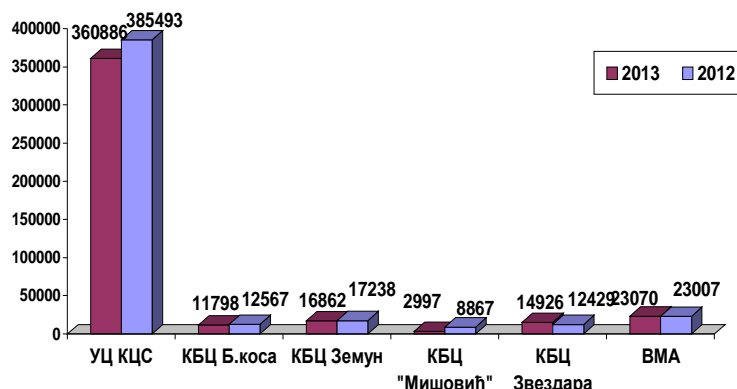
Табела 8.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	ГОДИНА	ЦТ	ЛАБ.	РО	ЕНД.	УЗ
1	КЦС	2013	34039	360886	86935	3363	40257
		2012	35289	385493	91684	3215	39540
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	2013	13	11798	16345	47	2112
		2012	112	12567	16115	102	2427
3	КБЦ "ЗЕМУН"	2013	377	16862	11812	223	4623
		2012	276	17238	12187	208	4629
4	КБЦ "ДР Д.МИШОВИЋ"	2013	0	2997	3702	52	3722
		2012	0	8867	3722	59	3715
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	2013	16	14926	7968	79	6887
		2012	6	12429	8422	111	5976
6	ВМА	2013	2478	23070	22273	394	2303
		2012	2050	23007	23864	268	2217
7	*ИОХБ "Бањица"	2013	0	819	3723	0	87
	УКУПНО (2 – 7)	2013	2884	70472	65823	795	18342
		2012	394	74108	64310	748	16537
	СВЕГА (1 – 7)	2013	36923	431358	152758	4158	58599
		2012	35683	459601	155994	3963	56077

*/ Примена методолошког упутства у ургентној дијагностици почела у 201. години

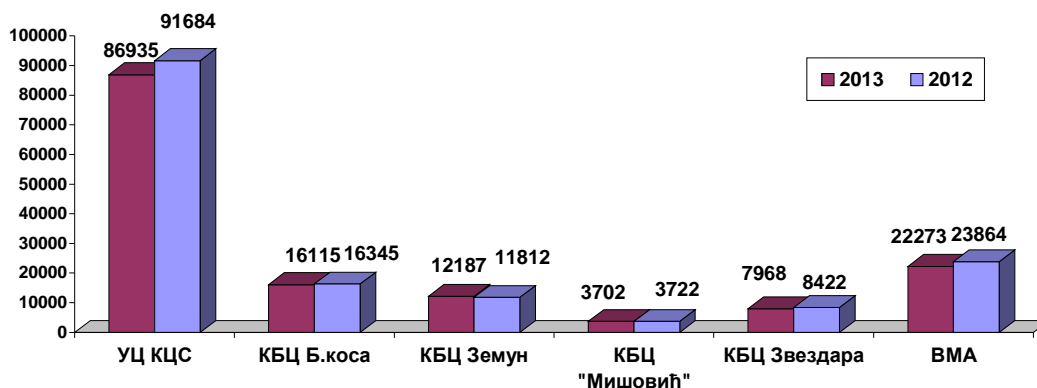
Број урађених лабораторијских анализа за хитне пацијенте смањен је за 28,243 (6,1%) у односу на исти период 2012. године. Највећи број лабораторијских анализа урађен је у УЦ КЦС, 83,6% од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено 70,472 лабораторијских анализа (16,4%). Према добијеним извештајима (графикон 58) број лабораторијских анализа је повећан у односу на исти период 2012. године у КБЦ „Звездара“ (20%). У КБЦ „Бежанијска коса“ је мањи за 769 (6,1%) , КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ за 5,870 (66,2%) и УЦ КЦС мање за 24,607 (6,3%). Разлог смањења броја урађених лабораторијских анализа је у тачнијем евидентирању услуга односно боље примене методолошког упутства.

Графикон 58. Број урађених лабораторијских анализа за хитне пацијенте, јануар-децембар 2013 и јануар- децембар 2012. год.

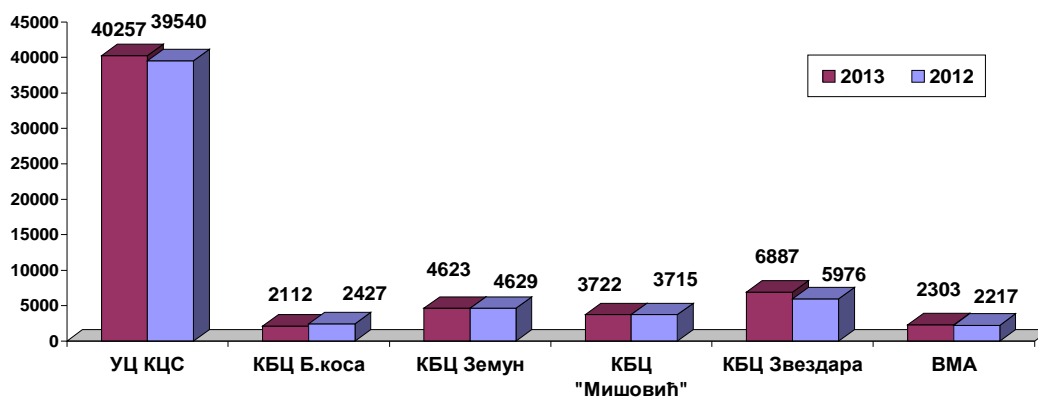
Број услуга **рентген дијагностике** је мањи за 3,236 (2,0%) у односу на исти период 2012. године. Највећи број рентген услуга је урађен у УЦ КЦС, 86,935 (56,9%) од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено 65,823 рентген услуга (43,1%).

Графикон 59. Број услуга рентген дијагностике за хитне пацијенте, јануар-децембар 2013 и јануар- децембар 2012. год.

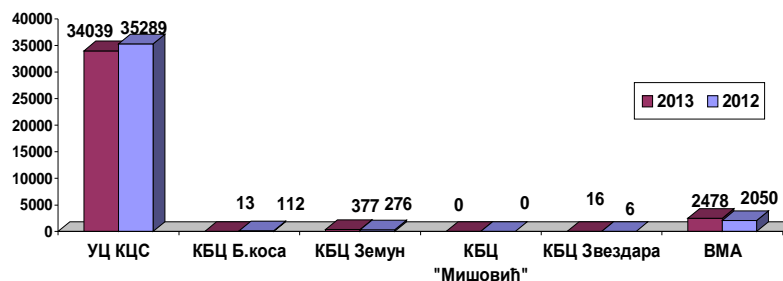
Укупан број услуга **ултразвучне дијагностике** (58,599) је већи за 2,522 (4,5%) у односу на исти период 2012. године. Највећи број ултразвучних услуга је урађен у УЦ КЦС 40.257, (68,6%) од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено 18,342 ултразвучних услуга (31,4%). Према добијеним извештајима број ултразвучних прегледа је смањен у односу на исти период 2012. године у КБЦ „Бежанијска коса“, док је у осталим болницама повећан или приближан (графикон 60).

Графикон 60. Број услуга ултразвучне дијагностике за хитне пацијенте, јануар- децембар 2013 и јануар- децембар 2012. год.

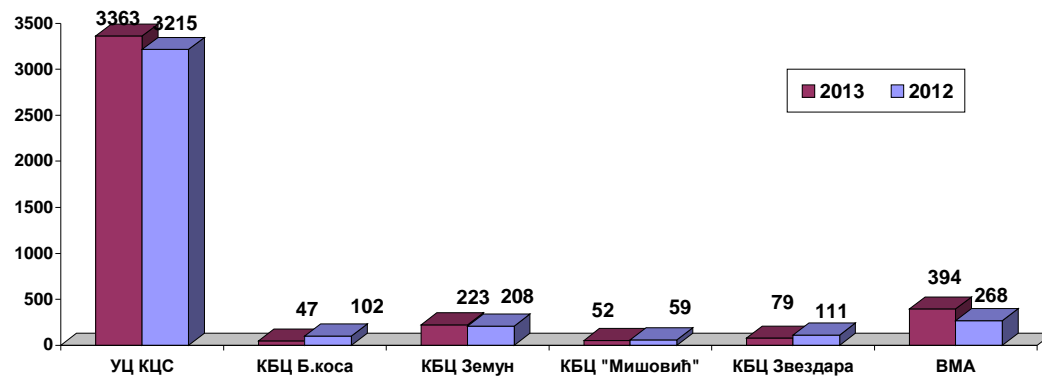
Број услуга **скенер дијагностике** је повећан за 1.240 (3,4%) у односу на исти период 2012. године. Највећи број прегледа на скенеру је обављен у УЦ КЦС, чак 34,039 (92,1%) од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено само 394 (7,9%) прегледа на скенеру за хитне пацијенте. Према добијеним извештајима број услуга скенер дијагностике је смањен у односу на исти период 2012. године у УЦ КЦС, и КБЦ „Бежанијска коса“, КБЦ „Звездара“, док је повећан у ВМА и КБЦ „Земун“–Београд (графикон 61).

Графикон 61. Број услуга скенер дијагностике за хитне пацијенте, јануар-децембар 2013 и јануар- децембар 2012. год.

Ендоскопска дијагностика је урађена код 4,158 хитних пацијената, што је за 195 (4,9%) мање у односу на исти период 2012. године. Највећи број ендоскопских прегледа је обављен у УЦ КЦС, чак 3,363 или 80,8% од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено само 795 прегледа за хитне пацијенте (20,0%). (графикон 62).

Графикон 62. Број услуга ендоскопске дијагностике за хитне пацијенте, јануар- децембар 2013 и јануар- децембар 2012. год.

VIII Ургентна стања у педијатрији и дечијој хирургији

Функционисање система ургентне медицине у области дечје заштите један је од важних показатеља здравствене службе у целини и од виталног је значаја за ефикасно лечење, смањење последица болести и повреда код деце, смањење смртности, што у крајњем случају резултује и финансијским уштедама у систему здравствене заштите.

На предлог Министарства здравља Републике Србије и Секретаријата за здравство Управе града Београда, од 01.07.2009. године Градски завод за јавно здравље, Београд је започео континуирано праћење збрињавања хитних стања у области педијатрије и дечје хирургије на Универзитетској дечијој клиници (УДК) и Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ (ИМД). Ове две установе дежурају наизменично, сваки други дан.

Од 01.12.2010. године, у збрињавању деце са хитним педијатријским обољењима укључене су, на трећи дан, и педијатријске службе три клиничко-болничка центра („Звездара“, „Земун“-Београд и „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“).

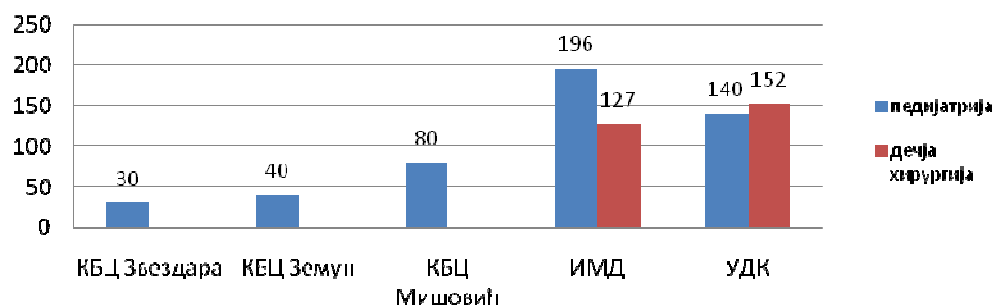
У циљу уједначеног начина праћења организације и рада здравствених установа на збрињавању хитних стања у дечјој патологији, од 01.01.2011. године уведени су јединствени извештајни обрасци за 5 горе наведених установа, с тим што се за педијатрију достављају месечни извештаји из свих 5 здравствених установа, а за дечју хирургију из 2 здравствене установе.

На основу достављених месечних извештаја у 2011. години уочени су пропусти у њиховом попуњавању од стране здравствене установе. У јануару 2012. године обављени су радни састанци и договори са свим установама, презентовано је Методолошко упутство за поступак извештавања о раду на збрињавању хитних стања у стационарним здравственим установама укљученим у систем дежурства у Београду, као и директан увид у медицинску документацију и начин извештавања, што је за резултат имало корекцију података, а тиме и поузданију основу за комплетнији увид у актуелно стање.

Број прегледаних хитних пацијената у току дана–дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, на 182 дана код УДК и ИМД, док је код педијатријских клиника у оквиру клиничко–болничких центара дневна фреквенца рачуната на 122 дана, пошто оне дежурају на сваки трећи дан.

Значајно је истаћи да постоје разлике у капацитетима установа које збрињавају хитна стања код деце. У клиничко-болничким центрима најмањи број постеља за педијатријске болеснике има КБЦ „Звездара“ (30 постеља), а највећи КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (80 постеља). Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ има незнатно мање постелне капацитете у области дечје хирургије (25 постеља мање) и значајно веће постелне капацитете (56 постеља више) у области педијатрије од Универзитетске дечје клинике (графикони б3.)

Графикон бр. 63. Постељни капацитети педијатријских установа у 2013. години

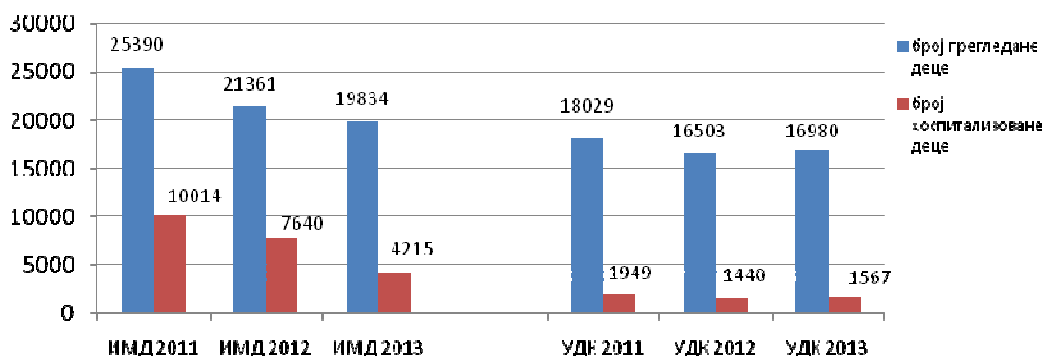

I. Ургентна стања у УДК и ИМД

Посматрајући установе терцијарног нивоа здравствене заштите, анализом достављених извештаја, уочава се да је у 2013. години, у педијатријским и хируршким амбулантама Универзитетске дечије клинике (УДК) и Института за здравствену заштиту мајке и детета Србије "Др Вукан Чупић" (ИМД), прегледано укупно 97.825 деце и то 36.814 у педијатријским амбулантама (38%), а 61.011 у хируршким амбулантама (62%). Хоспитализовано је 8.658 пацијената (9%), што је мање него у истом периоду 2012. године (табела бр. 9.). Смањење броја прегледаних хитних пацијената у односу на предходну годину је регистровано у области педијатрије у ИМД док је на УДК забележено незнатно повећање броја прегледаних пацијената у односу на предходну годину. У области дечије хирургије уочава се пораст броја прегледаних пацијената у УДК за 350 пацијената док код ИМД постоји мањи пад у броју прегледаних пацијената (79).

У периоду јануар–децембар 2013. године на УДК укупно је било прегледано 16.980 деце са хитним стањима у педијатрији (скоро 500 прегледа више него у току 2012. године) док је на ИМД био 19.834 прегледа (скоро 2.500 прегледа мање него претходне године) (графикон бр. 64.).

Графикон бр. 64. Број прегледаних и хоспитализованих хитних пацијената у педијатријским амбулантама ИМД и УДК, 2011.-2013. год.

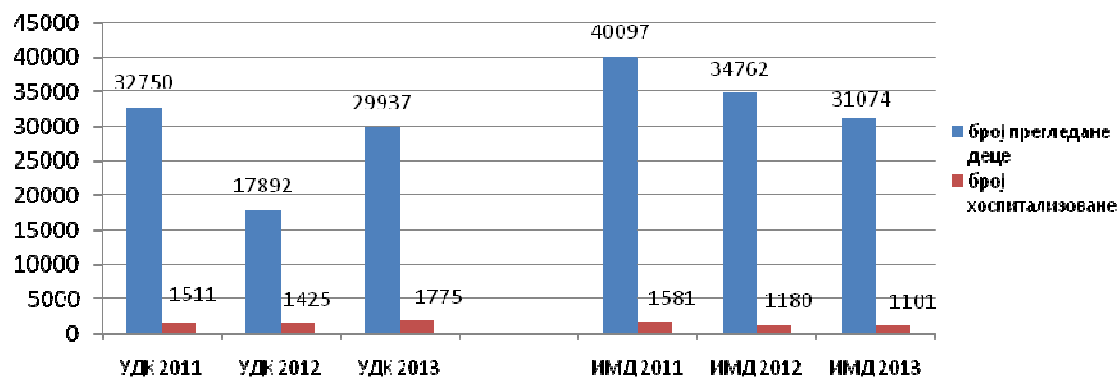

У оквиру дечије хируршке амбуланте на УДК у 2013. години било је прегледано 29.937 деце, што је више од 12.000 (40%) прегледаних пацијената него 2012. године, док је на ИМД било прегледано 31.074 деце или за око 3.700 прегледа мање (10,5%) мање него 2012. године (графикон бр. 65.). Смањење броја

прегледа у ИМД је највероватније настало због доследније примене Методолошког упутства. Већи број прегледаних пацијената (40%) у УДК биће предмет провере.

Графикон бр. 65. Број прегледаних и хоспитализованих хитних пацијената у хируршким амбулантама ИМД и УДК, јануар-децембар 2011.-2013. год.

На педијатријским одељењима се свакодневно прегледа 202 хитна пацијента (у предходној години око 104), док се на хируршким одељењима прегледа 335, што је значајно више у односу на предходну годину (144) (табела бр. 9.).

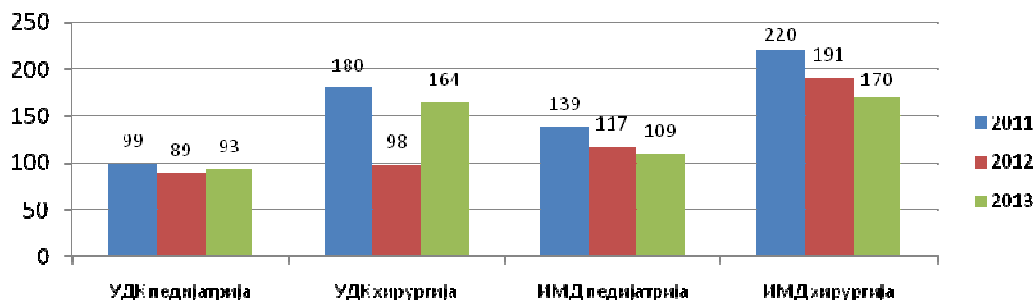
Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитној педијатријској и хируршкој амбуланти УДК и ИМД I–XII 2012. год.и I–XII 2013. год.
Табела бр. 9.

Р. б р.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА		УКУПНО ПРЕГЛЕДАНИ		УКУПНО ХОСПИТАЛИЗОВАНИ		ДНЕВНА ФРЕКВЕНЦИЈА			
							прегледани		хоспитализовани	
			2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1	УНИВЕРЗИТЕТСКА ДЕЧЈА КЛИНИКА	Педијатријска амбуланта	16503	16980	1440	1567	88,5	93,3	8,7	8,6
		Хируршка амбуланта	17892	29937	1425	1775	98,3	164,5	8,0	9,8
		УКУПНО	34395	46917	2865	3342	186,8	257,8	16,7	18,4
2	ИНСТИТУТ ЗА МАЈКУ И ДЕТЕ СРБИЈЕ "ДР ВУКАН ЧУШИЋ"	Педијатријска амбуланта	21361	19834	7640	4215	117,4	109,0	35,8	23,2
		Хируршка амбуланта	34762	31074	1180	1101	191,0	170,7	3,4	6,0
		УКУПНО	56123	50908	8820	5316	308,4	279,7	39,2	29,2
УКУПНО		ПЕДИЈАТРИЈА	37864	36814	9080	5782	103,7	202,3	24,9	31,8
		ДЕЧЈА ХИРУРГИЈА	52654	61011	2605	2876	144,2	335,2	7,1	15,8
		СВЕГА	90518	97825	11685	8658	247,9	537,5	32,0	47,6

Мањи број прегледаних пацијената је и на педијатрији и на дечјој хирургији у ИМД (у 2012. години је на педијатрији просечно дневно прегледано 117 деце, док је у 2013. години просечно прегледано 109 деце, док је на дечјој хирургији у 2012. години прегледано 191 а у 2013. години око 171 пацијент). До смањења дневне фреквенце је највероватније дошло из разлога што се Стручно методолошко упутство од јануара 2012. године доследније примењује и на начин на који је то прописано. На УДК је примећен пораст прегледаних пацијената у обе области (у 2012. години је у области педијатрије дневна фреквенца била 89 пацијената, док је у 2013. години просечно прегледано 93 деце).

У области дечје хирургије, где се промене у односу на претходне године нису очекивале, јер клиничко болнички центри немају хируршке амбуланте у којима се збрињавају деца, дневна фреквенца прегледане деце је смањена на ИМД (у 2012. години је просечно дневно прегледано 191 дете, док је у 2013. години просечно прегледано 170 деце). На УДК је приметан пораст у броју прегледаних пацијената (у 2012. години је просечно дневно прегледано 98 деце, док је у 2013. години просечно прегледано 164 деце) (графикон бр. 66.)

Графикон бр. 66. Дневна фреквенца прегледаних педијатријских и хируршких пацијената 2011-2013. год

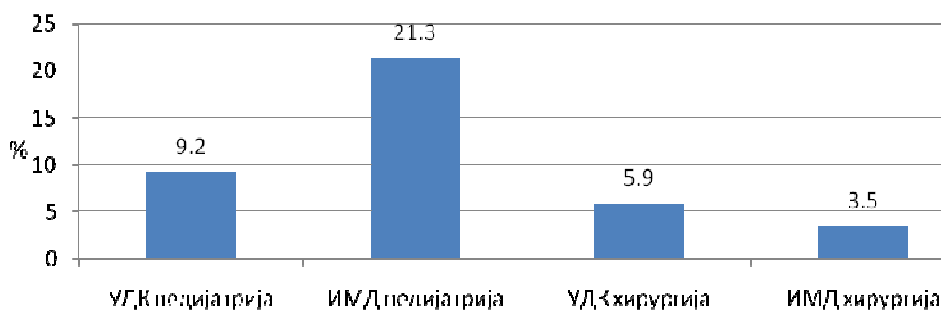

Од укупно прегледаних 97.825 хитних пацијента, **хоспитализовано је 8.658 или 8,8%**. Број хоспитализованих је смањен у односу на претходну годину за 3.027 или 35%. Смањење броја хоспитализоване деце се региструје у ИМД и на педијатрији и на дечјој хирургији. У УДК постоји повећање у броју хоспитализованих пацијената (1.440 хоспитализованих у педијатрији у 2012. години док је у 2013. години било 1.567, а у дечјој хирургији 1.425 у 2012. док је у 2013. години било 1.775) које прати и повећање броја прегледаних пацијената (табела 9).

Број просечно хоспитализованих пацијента у току дана на ИМД се смањено на педијатрији са 36 на 23, док је на хирургији повећан са 3 на 6. На УДК број просечно хоспитализованих на педијатрији је остао непромењен а на хирургији повећан са 8 на 10.

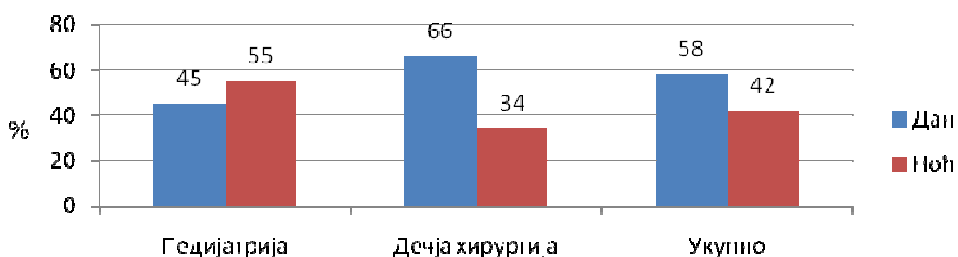
Процент хоспитализованих хитних пацијената у односу на број прегледаних био је највећи на педијатрији ИМД 35,8%, док је најмањи проценат био на хирургији ИМД 3,4% (графикон бр. 67.).

Графикон бр. 67. Процент хоспитализованих хитних пацијената у односу на број прегледаних, јануар–децембар 2013. год.

Од 97.825 хитних пацијената, у току дана (у времену од 7 до 19 часова) прегледано је 57.022 (58,3%), а у току ноћи 40.803 (41,7%). Знатно већи број пацијената у току дана прегледано је на дечјој хирургији 40.418 (66%), док је у току ноћи прегледано 20.593 пацијената (34%). У области педијатрије прегледано је у току дана 16.604 пацијената (45%), док је у току ноћи прегледано 20.210 (55%), (графикон бр. 68.).

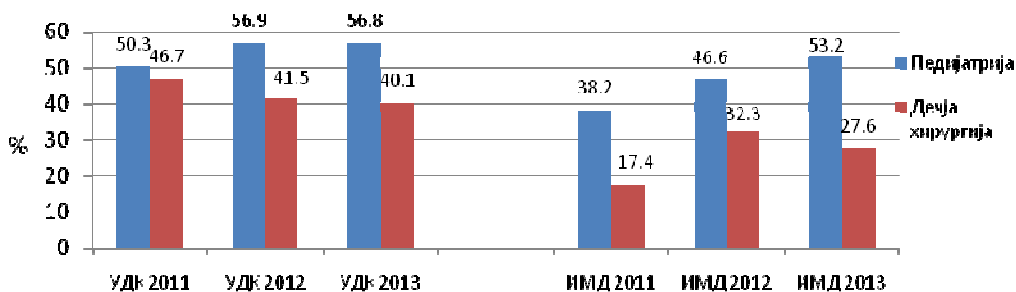
Графикон бр. 68. Процент прегледаних хитних пацијената у односу на доба дана, јануар–децембар 2013. год.

На УДК постоји разлика у проценту прегледане деце у односу на време у току дана, 62,4% пацијената се јавља у току дана, док је овај проценат у току ноћи 37,6%. Међутим, у односу на исти период претходне године, повећава се удео дневних прегледа на педијатрији на рачун смањења процента прегледа у току ноћи. Такође на дечјој хирургији ситуација је иста (у порасту је удео прегледа у току дана). На одељењу педијатрије дању се прегледа 43,2% од укупно прегледане деце (за 3,7% више у односу на 2012. годину), а ноћу 56,8% (за 3,7% мање). На дечјој хирургији дању се прегледа 59,9% (за 13,9% више него 2012. године), а ноћу 27,6% деце (за 13,9% мање).

На ИМД је, у целини гледано, заступљеност ноћних прегледа (у времену од 19 до 07 часова) у укупном броју прегледа мања него на УДК, око 10%. Постоји разлика у заступљености прегледа у односу на време у току дана, па се тако скоро три четвртине пацијената у оквиру дечје хирургије јавља у току дана. Дању се на одељењу педијатрије прегледа 46,8% (за 6,6% мање него 2012. године), а ноћу 53,2% (за 6,6% више). На дечјој хирургији дању се прегледа 72,4% (за 4,7% мање у односу на 2012. годину), а ноћу 27,6% деце (за 4,7% више) (графикон бр. 69.)

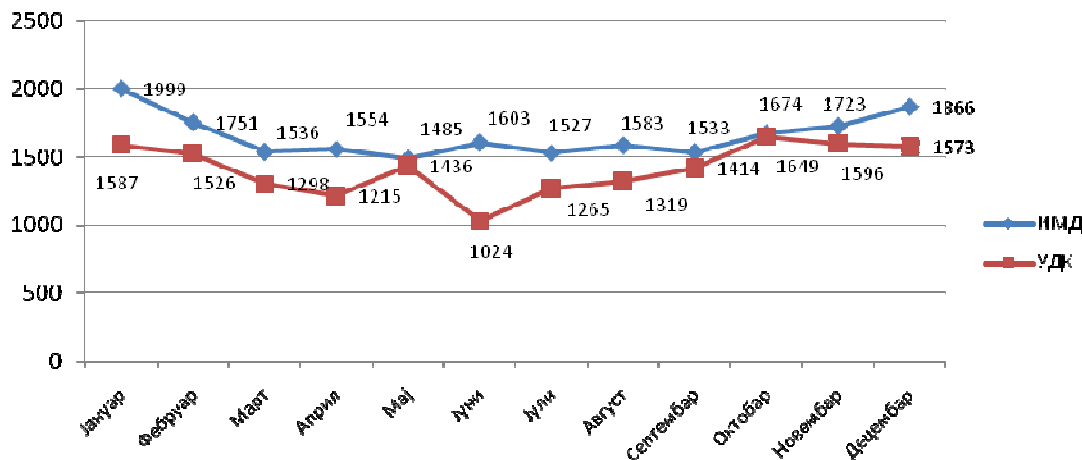
Графикон бр. 69. Процент прегледаних хитних пацијената у педијатријским установама у току ноћи, 2011.-2013. год.

Анализирајући број прегледаних хитних педијатријских пацијената по календарским месецима, уочава се да је у ИМД највећи број прегледаних

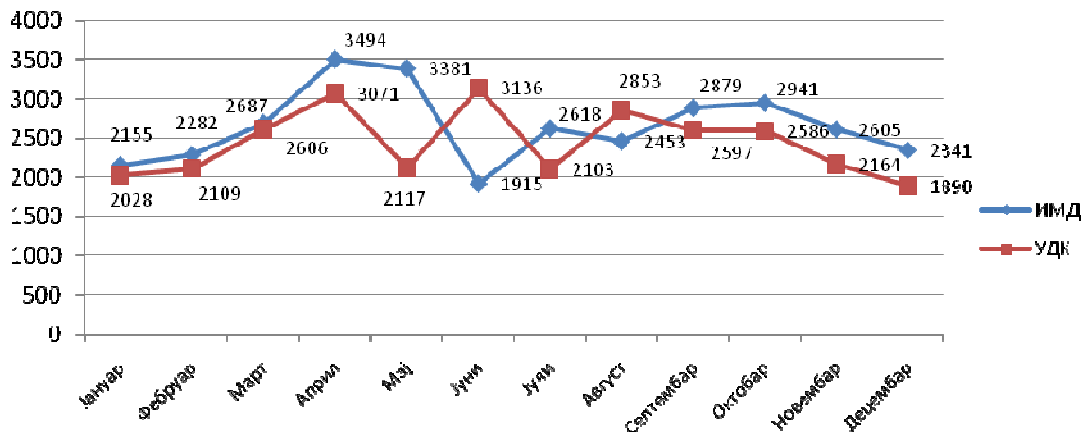
пацијената био у јануару, а да затим број прегледаних пацијената опада и има најмање вредности у мају, да би после тога уследио благи пораст у броју прегледане деце до краја године. У УДК број прегледане деце пада до маја када се уочава пораст и нагли пад на најнижу вредност у јуну, да би у наредном периоду дошло до пораста броја прегледане деце до краја године. (графикон бр. 70.).

Графикон бр. 70. Пацијенти прегледани на хитном пријему-педијатрија, јануар-децембар 2013. год.

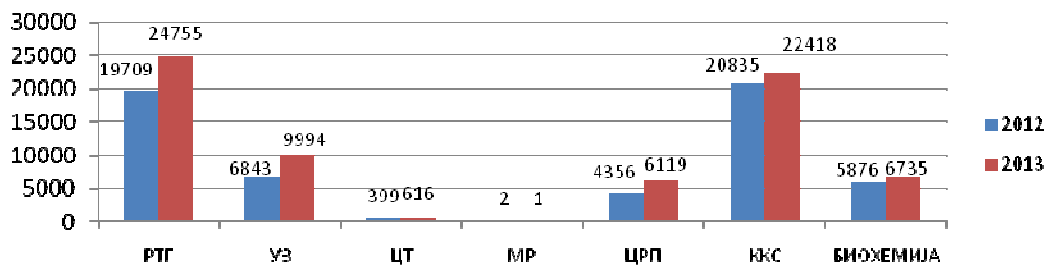
У области дечје хирургије, ситуација је нешто другачија од педијатрије, али се такође препознаје сезонски карактер са порастом броја пацијената у пролеће и јесен. (графикон бр. 71.).

Графикон бр. 71. Пацијенти прегледани на хитном пријему-дечја хирургија, јануар-децембар 2013. год.

Што се тиче ургентне дијагностике (табела бр. 10.), у 2013. години, у ове две педијатријске здравствене установе урађено је 24.755 рентгенска прегледа (значајно више на дечјој хирургији) и 22.418 анализа комплетне крвне слике (значајно више на педијатрији). Остале дијагностичке процедуре биле су ређе заступљене (6.735 биохемијских анализа, 6.119 анализа CRP, 9.994 ултразвучних прегледа, 616 прегледа ЦТ-ом и 1 преглед МР-ом).

Графикон бр. 72. Ургентна дијагностика код прегледаних пацијената у хитној педијатријској и хируршкој амбуланти у 2012. и 2013. год.

Број услуга РТГ као и свих лабораторијских анализа (ЦРП, ККС и Биохемија) у 2013. години је већи него у истом периоду 2012. године што се правда чињеницом да је прегледан већи број пацијената. (графикон бр.72.).

У односу на исти период 2012. године уочава се мањи број прегледа ККС у УДК на хирургији за око половине, као и број биохемијских услуга којих у хирургији УДК у 2013. години није било. Све остале услуге су повећане у обе установе у односу на предходну годину.

Ургентна дијагностика код прегледаних пацијената у хитној педијатријској и хируршкој амбуланти УДК и ИМД у периоду I-XII 2013. год.

Табела бр. 10.

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА		Рентген	УЗ	ЦТ	МР	ЦРП	ККС	БИОХЕМ.	
1	УНИВЕРЗИТЕТСКА ДЕЧЈА КЛИНИКА	педијатрија	1294	3252	615	0	4103	12996	4745
	хирургија	12292	5705	0	0	0	1742	0	
2	ИНСТИТУТ ЗА МАЈКУ И ДЕТЕ "ДР ВУКАН ЧУШИЋ"	педијатрија	1382	285	1	0	2010	6633	1953
	хирургија	9787	752	0	1	6	1047	37	
У К У П Н О		24755	9994	616	1	6119	22418	6735	

Ако се посматра број услуга на 1.000 прегледаних пацијената у хитним службама педијатрије и дечје хирургије на УДК и ИМД (табела бр. 11.), у 2013. години, уочава се да је у ове две педијатријске здравствене установе урађено просечно 229,2 анализе комплетне крвне слике (значајно више на педијатрији, у УДК 765,4 и ИМД 334,4) и 253,1 рентгенска прегледа (значајно више на дечјој хирургији, у УДК 410,6 а у ИМД 315). Остале дијагностичке процедуре биле су ређе заступљене а истичу се 279,4 биохемијске анализе на педијатрији УДК, 241,6 анализа CRP на педијатрији УДК, 191,5 ултразвучних прегледа на педијатрији и 190,6 на дечјој хирургији УДК, на 1.000 прегледаних пацијената.

Број услуга на 1.000 прегледаних пацијената у хитној педијатријској и хируршкој амбуланти УДК и ИМД у периоду I-XII 2013. год.

Табела бр. 11.

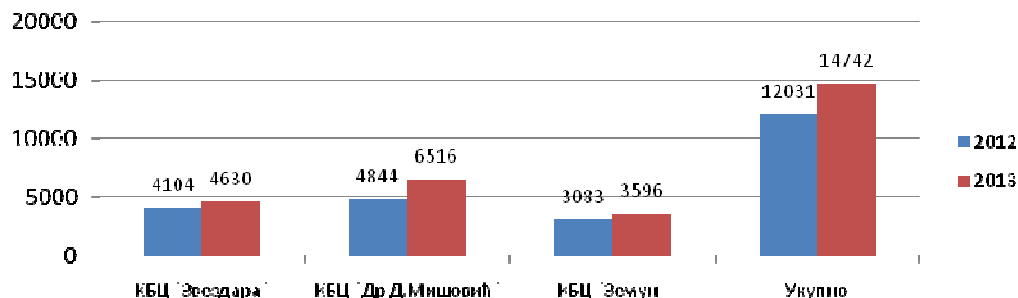
ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА		Рентген	УЗ	ЦТ	МР	ЦРП	ККС	БИОХЕМ.	
1	УНИВЕРЗИТЕТСКА ДЕЧЈА КЛИНИКА	педијатрија	76,2	191,5	36,2	0	241,6	765,4	279,4
	хирургија	410,6	190,6	0	0	0	58,2	0	
2	ИНСТИТУТ ЗА МАЈКУ И ДЕТЕ "ДР ВУКАН ЧУШИЋ"	педијатрија	69,7	14,4	0,1	0	101,3	334,4	98,5
	хирургија	315	24,2	0	0	0,2	33,7	1,2	
У К У П Н О		253,1	102,2	6,3	0	62,6	229,2	68,8	

Велике разлике у броју обављених дијагностичких услуга по прегледаном хитном пацијенту у ове две установе захтевају додатна истраживања.

I. Ургентна стања на хитном пријему педијатријских одељења КБЦ „Земун“-Београд, КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ и КБЦ „Звездара“

Кроз хитан пријем у оквиру педијатријских болница/служби клиничко болничких центара у периоду I-XII 2013. године укупно је прегледано 14.742 пацијента, што је за 2.711 прегледа више него предходне године, када је било 2.031(графикон бр. 73.). Ова разлика вероватно је последица доследности у примени Методолошког упуства.

Графикон бр. 73. Број прегледаних пацијената на хитном пријему у 3 КБЦ-а 2012. и 2013. год.

Највећи број прегледа и у 2012. години остварен је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (6.516 или 44,2%), (табела бр. 12.).

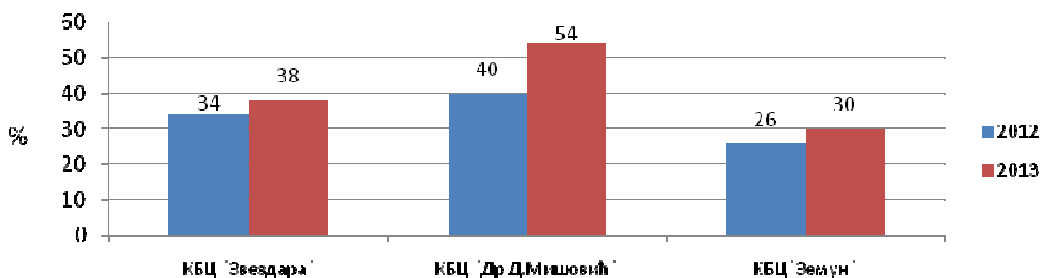
Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитним педијатријским амбулантима клиничко-болничких центара I-XII 2013.год.

Табела бр. 12

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	УКУПНО ПРЕГЛЕДАНИ	УКУПНО ХОСПИТАЛИЗОВАНИ	% ХОСПИТАЛИЗОВАНИХ
1.	КБЦ "ЗВЕЗДАРА" - БОЛНИЦА ЗА ПЕДИЈАТРИЈУ „ДР ОЛГА ПОПОВИЋ – ДЕДИЈЕР“	4630	534	11,5
2.	КБЦ "ДР Д. МИШОВИЋ" -БОЛНИЦА ЗА ДЕЧИЈЕ ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ И ТБЦ	6516	759	11,6
3.	КБЦ "ЗЕМУН" – ПЕДИЈАТРИЈСКА СЛУЖБА	3596	563	15,7
	УКУПНО	14742	1856	12,6

Због повећања броја прегледане деце повећана је и дневна фреквенца у сва три КБЦ-а и креће се од 30 у КБЦ „Земун“-Београд до 54 у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (графикон бр. 74.)

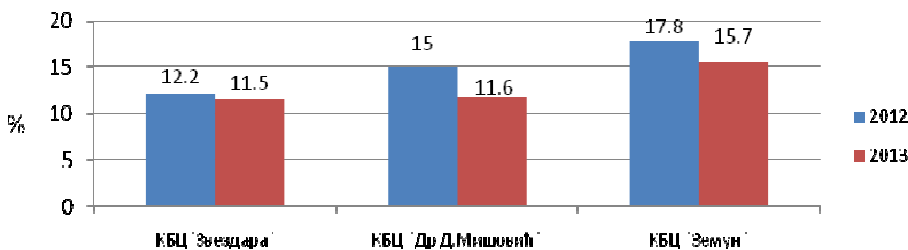
Графикон бр. 74. Дневна фреквенца прегледаних пацијената на хитном пријему, 2012. и 2013. год.

На укупном нивоу у периоду јануар-децембар 2013. године хоспитализовано је 1.856 пацијената (12,6% од броја прегледане), док се у истом периоду 2012. године тај проценат кретао од 12,2% у КБЦ „Звездара“ до 17,8% у КБЦ „Земун“-Београд, или укупно 1.774 деце (14,7% од броја прегледаних).

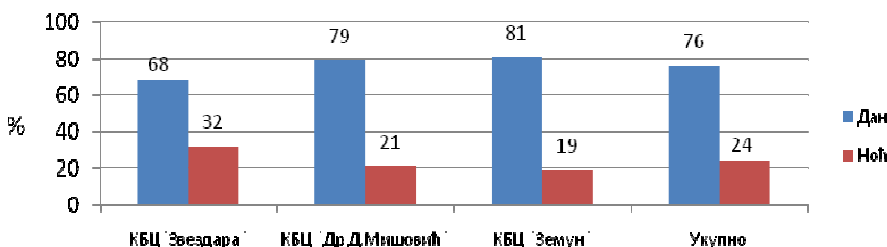
Поредећи проценат хоспитализоване деце у односу на број прегледане у 2013. години уочава се да је проценат релативно уједначан у свим педијатријским болницама у сва 3 КБЦ-а. (графикон бр. 75).

Графикон бр. 75. Процент хоспитализоване деце на педијатрији клиничко болничких центара, јануар–децембар 2012. и 2013. год.

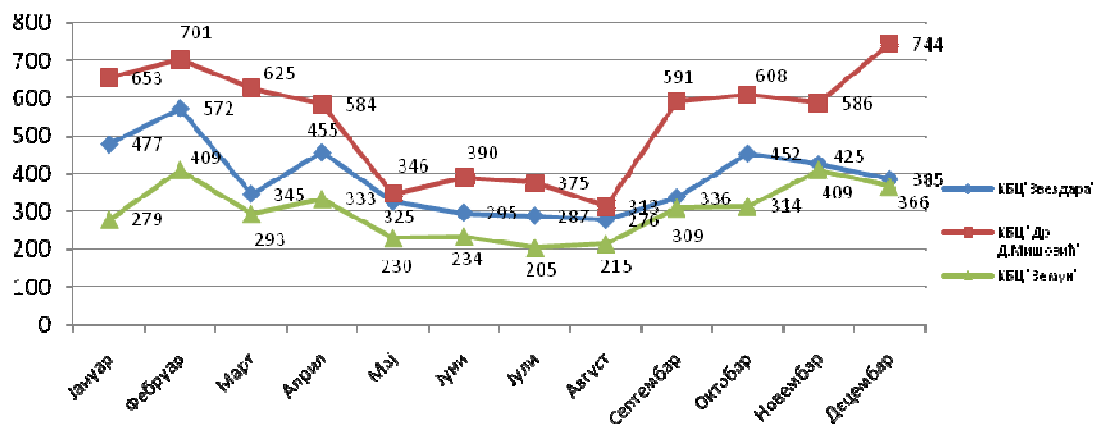
У односу на доба дана, доминирају прегледи дању односно у времену од 7 до 19 часова. Од укупно прегледаних 14.742 пацијента, у току дана прегледано је 11.181 или 76%, док је у току ноћи прегледано 3.561 или 24%. Процент прегледаних пацијената са хитним стањима у току ноћи креће у интервалу од 19% у КБЦ „Земун“-Београд, до 32% у КБЦ „Звездара“ (графикон бр. 76.)

Графикон бр. 76. Процент прегледане деце на педијатрији клиничко болничких центара, у односу на доба дана у 2013. год.

У односу на период године, највише прегледаних хитних пацијената у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“, КБЦ „Земун“-Београд и КБЦ „Звездара“, било је зимском периоду, а најмање у летњем периоду (графикон бр. 77.).

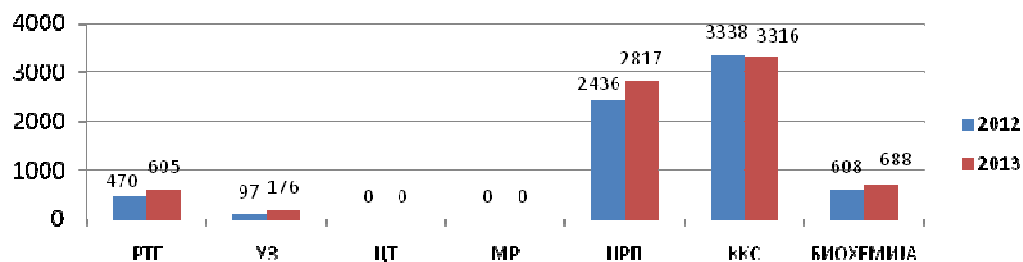
Графикон бр. 77. Пацијенти прегледани на хитном пријему-педијатријске амбуланте 3 КБЦ-а, јануар–децембар 2013. год.

У оквиру ургентне дијагностике (табела бр. 13.) у 2013. години у клиничко-болничким центрима урађено је 3.316 анализа комплетне крвне слике, 2.817 анализа ЦРП, 688 биохемијских анализа, нешто више рентгенских прегледа 605 и ултразвучне дијагностике 176, док прегледа ЦТ-ом и МР није било. Са изузетком ултразвука и биохемијских анализа, највећи обим ургентне дијагностике је остварен у Болници за дечије плућне болести и туберкулозу КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“.

Број свих дијагностичких услуга, РТГ, УЗ као и лабораторијских анализа (ЦРП и биохемија) изузев ККС у 2013. години већи је него у истом периоду 2012. године (графикон бр.78.).

Графикон бр. 78. Ургентна дијагностика код прегледаних пацијената у хитној педијатријској и хируршкој амбуланти у 2012. и 2013. год.

Ургентна дијагностика код прегледаних пацијената у хитној педијатријској амбуланти клиничко-болничких центара I-XII 2013. год.

Табела бр. 13.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	РТГ	УЗ	ЦТ	МР	ЦРП	ККС	БИОХЕМ.
1.	КБЦ "ЗВЕЗДАРА" - БОЛНИЦА ЗА ПЕДИЈАТРИЈУ „ДР ОЛГА ПОПОВИЋ – ДЕДИЈЕР“	115	175	0	0	0	455	45
2.	КБЦ "ДР Д. МИШОВИЋ" -БОЛНИЦА ЗА ДЕЧИЈЕ ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ И ТБЦ	485	0	0	0	2028	2030	72
3.	КБЦ "ЗЕМУН" - ПЕДИЈАТРИЈСКА СЛУЖБА	5	1	0	0	789	831	571
УКУПНО		605	176	0	0	2817	3316	688

Ако се посматра број услуга на 1.000 прегледаних пацијената у хитним службама педијатријских одељења у 3 КБЦ-а у 2013. години, уочава се да је урађено просечно 224,9 анализа комплетне крвне слике (највише у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ 311,5 а најмање у КБЦ „Звездара“ 98,3) и 191,1 анализа СРР (највише у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ 311,2 и 219,4 у КБЦ „Земун“-Београд). У 2013. години било је просечно 46,7 биохемијских анализа на 1.000 прегледаних пацијената (највише у КБЦ „Земун“-Београд 158,8 а у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ и КБЦ „Звездара“ само 11,0 односно 9,7). Остале дијагностичке процедуре биле су ређе заступљене (табела бр. 14.).

Број услуга на 1.000 прегледаних пацијената у хитној педијатријској амбуланти клиничко-болничких центара I-XII 2013. год.

Табела бр. 14.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	РТГ	УЗ	ЦТ	МР	ЦРП	ККС	БИОХЕМ.
1.	КБЦ "ЗВЕЗДАРА" - БОЛНИЦА ЗА ПЕДИЈАТРИЈУ „ДР ОЛГА ПОПОВИЋ – ДЕДИЈЕР“	24,8	37,8	0	0	0	98,3	9,7
2.	КБЦ "ДР Д. МИШОВИЋ" - БОЛНИЦА ЗА ДЕЧИЈЕ ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ И ТБЦ	74,4	0	0	0	311,2	311,5	11,0
3.	КБЦ "ЗЕМУН" – ПЕДИЈАТРИЈСКА СЛУЖБА	1,4	0,3	0	0	219,4	231,1	158,8
УКУПНО		41	11,9	0	0	191,1	224,9	46,7

Изузетно велике разлике у броју обављених дијагностичких услуга по прегледаном хитном пацијенту у ове три установе захтевају додатна истраживања.

I. Општи осврт на ургентна стања у педијатрији и дечјој хирургији у ИМД, УДК и 3 КБЦ-а

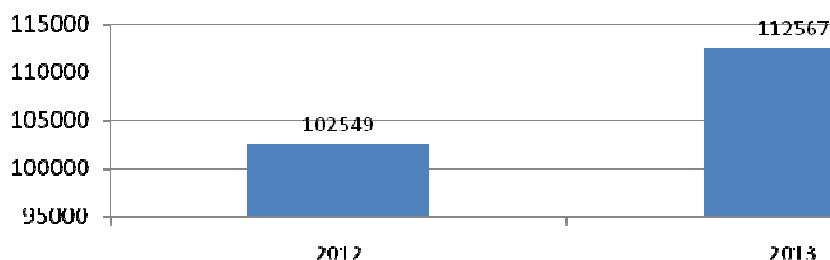
Овом анализом обухваћено је збрињавање хитних стања код деце у областима педијатрије и дечје хирургије у 5 стационарних здравствених установа у Београду.

ИМД и УДК врше збрињавање хитних стања 24 сата дневно, 182 дана у години, наизменично сваки други дан. Клиничко-болнички центри су укључени у систем дежурства сваки трећи дан.

За потребе ове анализе вршено је упоређивање рада здравствених установа на збрињавању хитних стања у периоду јануар-децембар 2012. године са истим периодом 2013. године.

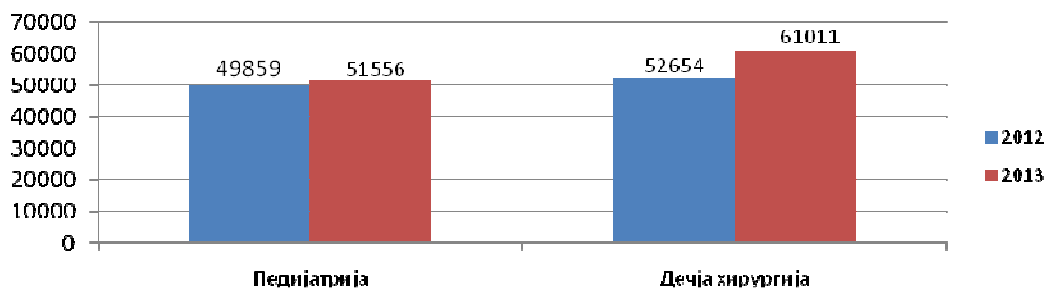
Посматрајући педијатрију и дечју хирургију у 2013. години укупно је прегледано 112.567 пацијената са ургентним стањем или обољењем. То је за 10.018 (8,9%) више у односу на исти период 2012. године (графикон бр. 79).

Графикон бр. 79. Број прегледаних хитних пацијената, 2012. и 2013. год

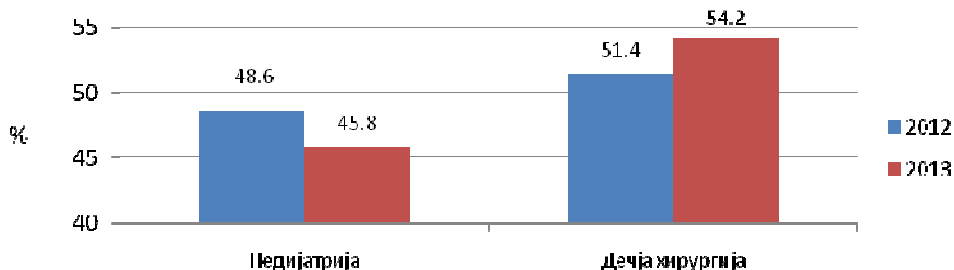
Број прегледаних хитних пацијената је повећан и у педијатрији (за 1.697) 3,3% и у дечјој хирургији (за 8.357) 13,7% (графикон бр. 80).

Графикон бр. 80. Број прегледаних хитних пацијената по областима медицине, јануар-децембар 2012. и 2013. год.

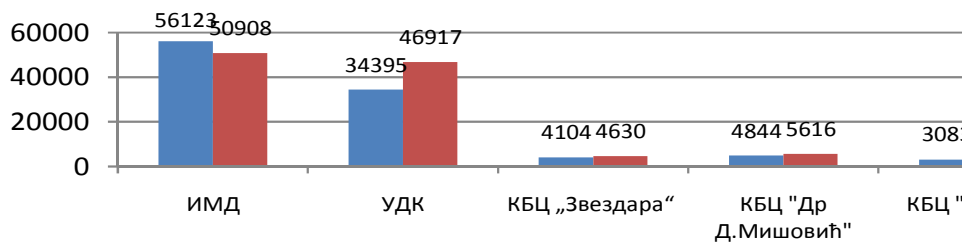
Од укупно прегледаних хитних пацијената нешто више од половине су били хируршки (54%), а око 46% педијатријски. (графикон бр. 81). У 2012. години била је већа заступљеност педијатријских пацијената у односу на хируршке.

Графикон бр. 81. Удео прегледаних хитних пацијената по областима медицине, јануар-децембар 2012. и 2013. год.

У односу на исти период 2012. године број прегледаних хитних пацијената је смањен једино у ИМД док је у свим осталим установама повећан. (графикон бр. 82).

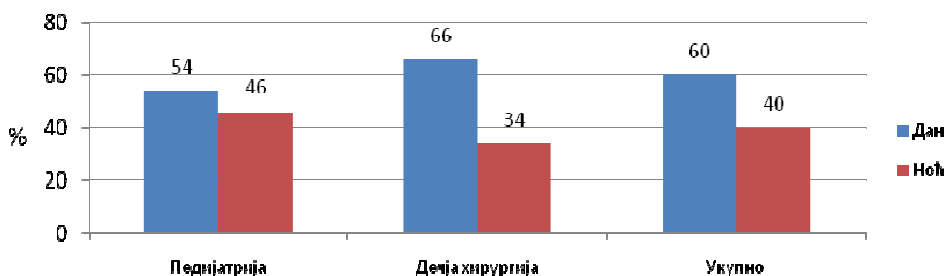
Графикон бр. 82. Прегледани хитни пацијенти по установама, 2012. и 2013. год.

Од укупно 112.567 хитних пацијената у току дана прегледано је 68.203 или 60,6%, док је у току ноћи прегледано 44.364 или 39,4%.

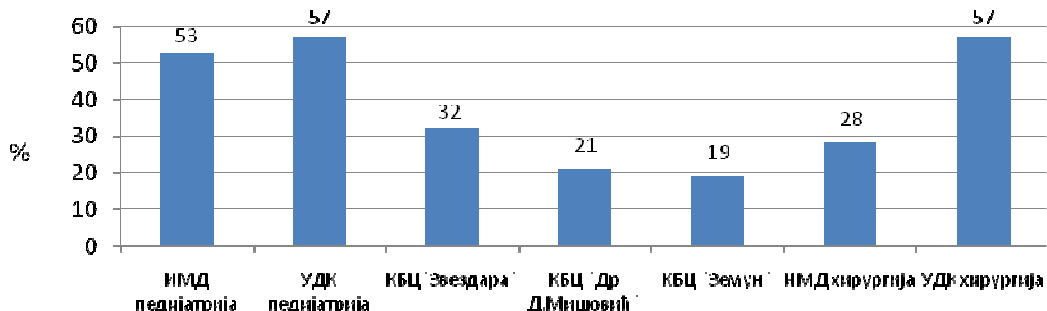
Посматрајући по областима медицине, у току ноћи, од 19 до 7 часова, је прегледано 46% пацијената у области педијатрије а 34% у области дечје хирургије (графикон бр. 83).

Графикон бр. 83. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената у односу на доба дана, по областима медицине, 2013

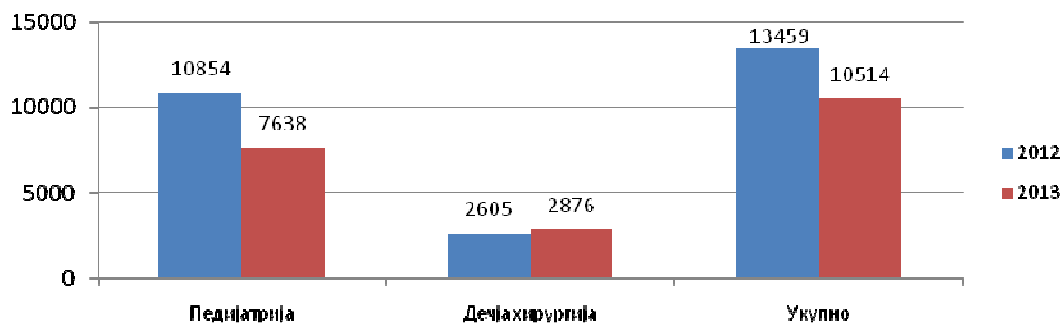
Посматрајући педијатријске установе, уочава се разлика у заступљености прегледаних пацијената у односу на доба дана. У току ноћи највише је прегледаних пацијената на педијатрији и дечјој хирургији УДК са по 57%, као и код ИМД на педијатрији (53%) и то су установе где је већи број прегледаних педијатријских пацијената ноћу у односу на дан. Најмања заступљеност прегледаних пацијената у току ноћи је у КБЦ „Земун-Београд“ (19%) и КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (21%). У области дечје хирургије дупло је већа заступљеност прегледаних пацијената у току ноћи у УДК у односу на ИМД (графикон бр. 84.)

Графикон бр. 84. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената у току ноћи, по здравственим установама у 2013. години.

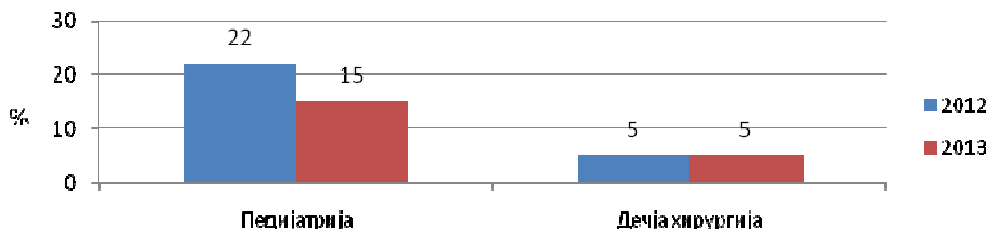
Сваки једанаести прегледани пацијент (9,3%, односно 10.514) био је хоспитализован (у 2012. години 13,1% или 13.459). Посматрајући по областима медицине, више хоспитализованих пацијената било је у области педијатрије, 7.638 или 72,7%, док је у области дечје хирургије, било 2.876 или 27,3%. У односу на 2012. годину број хоспитализованих пацијената је смањен у педијатрији, док је у области дечје хирургије незнатно повећан (за 271). (графикон бр. 85).

Графикон бр. 85. Број хоспитализованих хитних пацијената по областима медицине, 2012. и 2013. год.

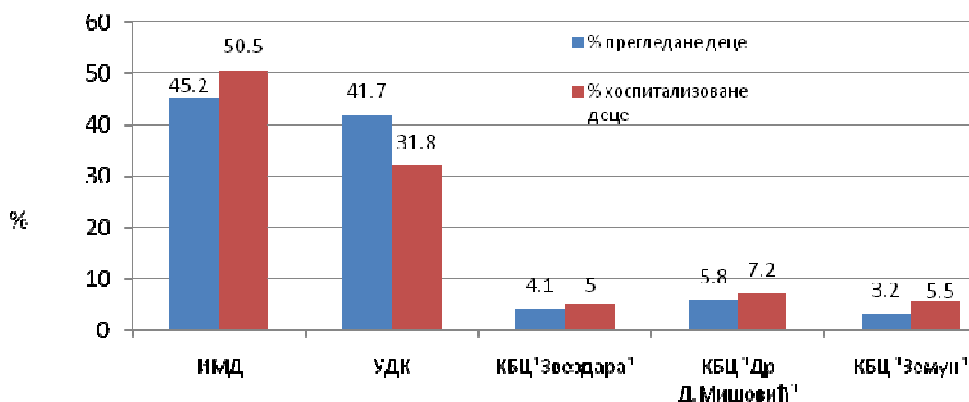
Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних хитних пацијената је већи у области педијатрије 15%, док је у области дечје хирургије 5%, и исти је у односу на предходну годину у области дечје хирургије (графикон бр. 86).

Графикон бр. 86. Процент хоспитализованих хитних пацијената по областима медицине, у односу на број амбулантно прегледаних хитних пацијената 2013. год.

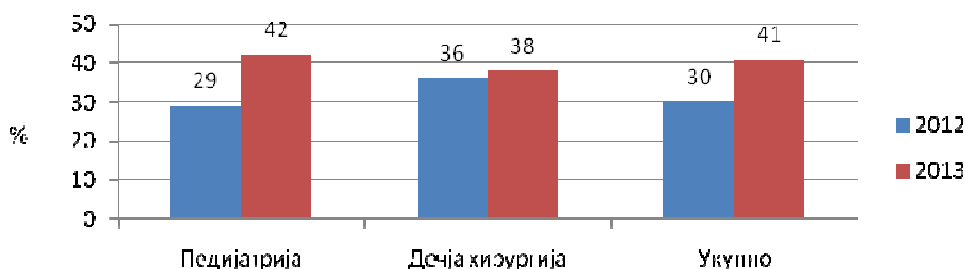
Анализирајући по здравственим установама уочава се да је навећи проценат хоспитализоване деце у ИМД (50,5%), а затим у УДК (31,8%), док је у КБЦ-овима тај проценат уједначен око 6% (графикон бр.87.)

Графикон бр. 87. Процентуална заступљеност прегледаних и хоспитализованих хитних педијатријских пацијената по установама, 2013. год.

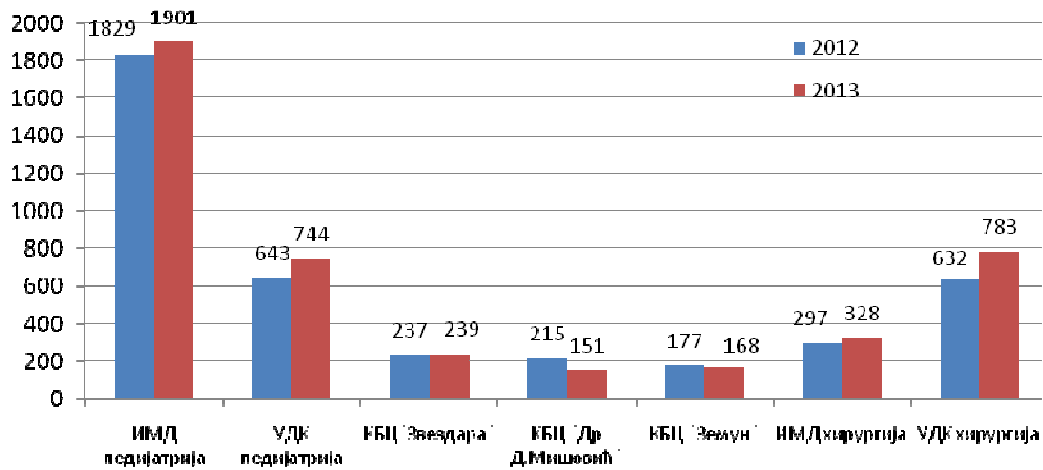
Од 10.514 хоспитализованих пацијената, 4.314 (41%) је хоспитализовано у току ноћи, а 6.200 у току дана. У области дечје хирургије хоспитализовано је 2.876 пацијената од којих 1.111 (38,6%) у току ноћи. У области педијатрије хоспитализовано је 7.638 пацијента, од којих 3.203 (42%) у току ноћи (графикон бр. 88).

Графикон бр. 88. Процент хоспитализованих хитних пацијената у току ноћи (од хоспитализованих) по областима медицине, у 2012. и 2013. год.

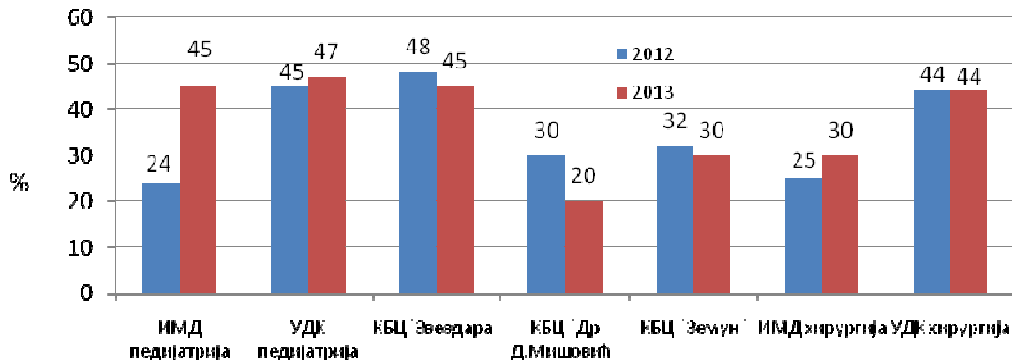
Највише хоспитализованих пацијената у току ноћи било је на педијатрији у ИМД (1.901 или 44% од укупног броја хоспитализованих), а затим УДК. Најмање хоспитализованих у току ноћи било је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић- Дедиње“. (графикон бр. 89).

Графикон бр. 89. Број хоспитализованих пацијената у току ноћи по установама, у 2012. и 2013. год.

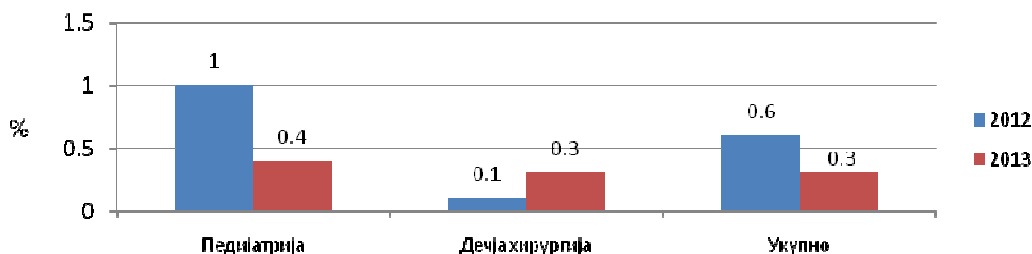
Процент хоспитализованих пацијената у току ноћи у односу на број укупно хоспитализованих хитних случајева је највећи је на педијатрији УДК (од 1.567 хоспитализованих, 744 или 47% је хоспитализовано током ноћи). Високи проценти, око 45%, су и на педијатрији ИМД, дечјој хирургији УДК и у КБЦ „Звездара“. Најмање хоспитализованих пацијената у току ноћи је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“, 20% (графикон бр. 90).

Графикон бр. 90. Процент хоспитализованих пацијената у току ноћи у односу на број укупно хоспитализованих хитних пацијената, у 2012. и 2013. год.

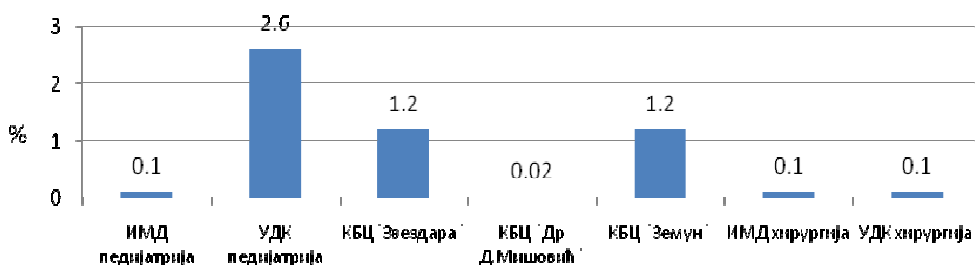
Од 112.567 прегледаних хитних пацијената, на лечење у друге установе упућено је 378 пацијената или 0,33%, од којих 217 педијатријских а 161 хируршки пацијент. Процент педијатријских пацијената упућених на лечење у друге установе је у односу на исти период предходне године дупло мањи, док је приметан пораст у броју упућених пацијената из области дечје хирургије (у 2012. години било је 68 пацијента а у 2013. години 161 пацијент) (графикон бр. 91).

Графикон бр. 91. Процент пацијената упућених на лечење у друге установе по областима медицине, у 2012. и 2013. години.

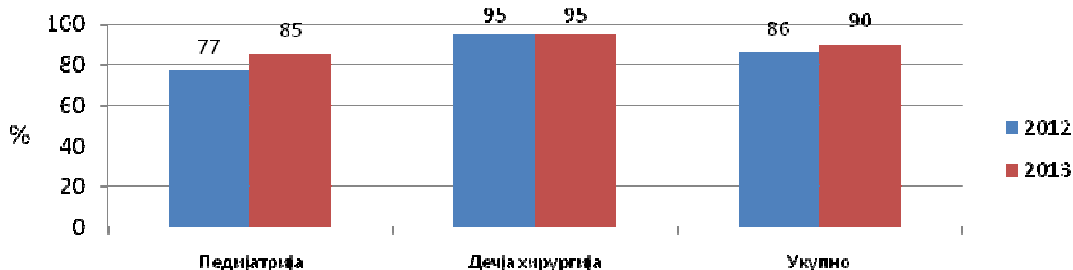
Посматрано по здравственим установама, највише пацијената упућених на лечење у друге здравствене установе било је на дечјој хирургији УДК (122 пацијената или 0,4%), а затим у КБЦ „Земун“ (1,7%) и КБЦ „Звездара“ (0,8%). У КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ био је само један пацијент који је упућен на лечење у друге установе (графикон бр.92).

Графикон бр. 92. Процент пацијената упућених на лечење у друге установе по областима медицине и по здравственим установама у 2013. год.

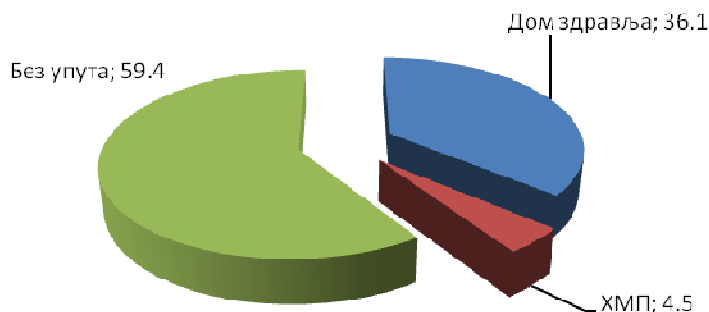
Највећи број прегледаних хитних пацијената 101.657 или 90,3% било је упућено на кућно лечење. Тај проценат је највећи у области дечје хирургије, где је чак 95% прегледане деце упућено на кућно лечење (графикон 93).

Графикон бр. 93. Процент пацијената упућених на кућно лечење по областима медицине, 2012. и 2013. год.

Од укупно прегледаних пацијената, скоро 36,1% су били пацијенти који су дошли са **упутом из дома здравља**, 4,5% пацијенти које је **довезла служба хитне медицинске помоћи**, а највећи проценат 59,4% је користио здравствену заштиту **без упута** (графикон бр. 94).

Графикон бр. 94. Пацијенти прегледани на хитном пријему према начину доласка, јануар-децембар 2013. год.

Начин доласка хитних пацијената у здравствену установу разликује се по областима медицине.

Тако је **служба хитне помоћи довезла 2,3%** педијатријских пацијената (1.181), а **6,3%** хируршких пацијената (3.862).

Са упутом из дома здравља је било 25,6% педијатријских пацијената (13.199) а **45%** хируршких пацијената (27.445).

Пацијената без упута у педијатрији је било 72,1%, док је хируршких било **48,7%**.

Разлике у начину доласка пацијената постоје и између здравствених установа.

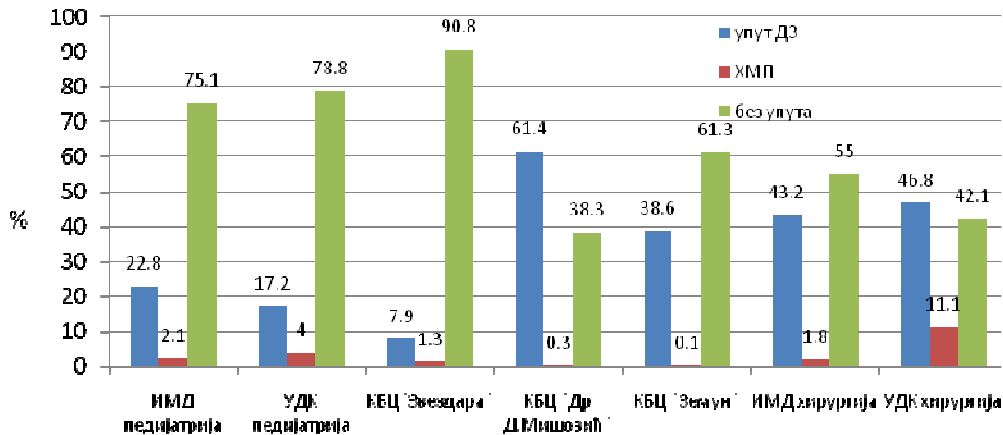
Тако је **највише пацијената без упута, око 91%** од укупно прегледаних било у КБЦ „Звездара“ и на педијатрији УДК (око **79%**), а **најмање око 38%** у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ и на дечјој хирургији УДК **42%**.

Служба хитне помоћи је довезла најмање пацијената у КБЦ „Земун“ (0,1%) и КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (0,3%), а највише на хирургију УДК (11%).

Са упутом из дома здравља највише пацијената је било у КБЦ „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ (61%) и хирургији УДК **46%, а најмање око 7,9% у КБЦ „Звездара“ (графикон бр. 95).**

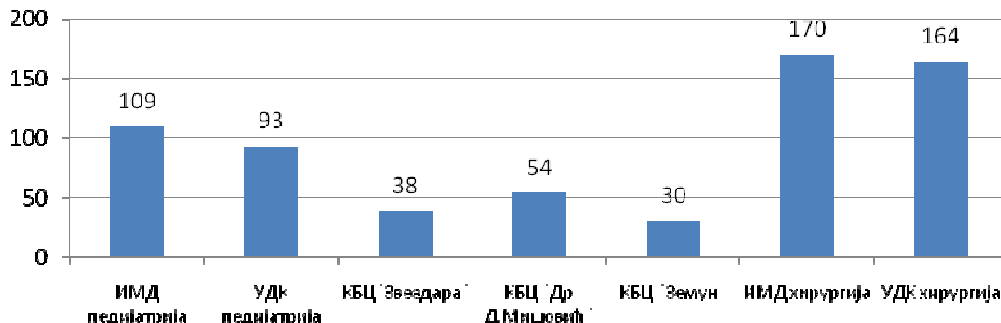

Графикон бр. 95. Пацијенти на хитном пријему према начину доласка и здравственим установама, јануар-децембар 2013. год.

Број прегледаних хитних пацијената у дане дежурства - дневна фреквенца је највећа у ИМД и на педијатрији (109 дневно прегледаних пацијената) и на дечјој хирургији (170 дневно прегледани пацијент), а најмања у КБЦ „Земун-Београд“ (30). Дневна фреквенца је знатно већа у установама терцијарног нивоа у односу на КБЦ-ове (графикон бр. 96).

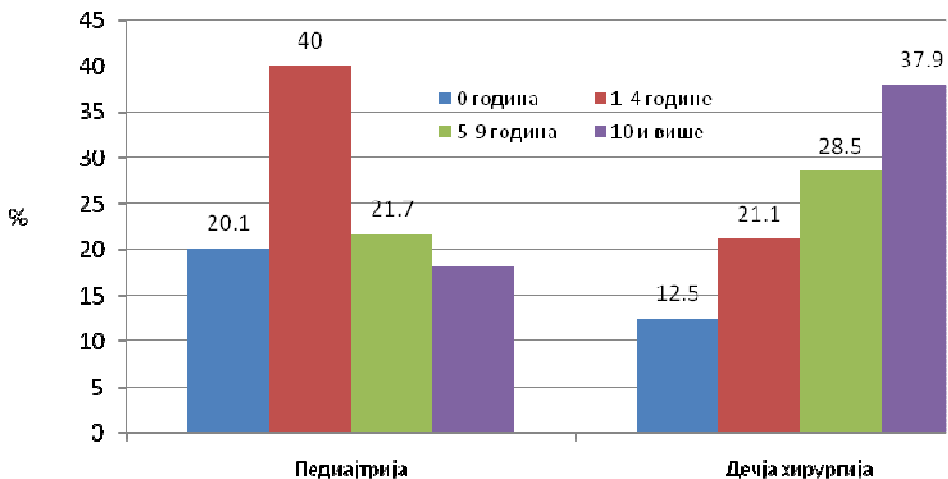
Графикон бр. 96. Просечан број прегледаних пацијената у дане хитног пријема, јануар-децембар 2013. год.

У области дечје хирургије од 61.011 прегледаних хитних пацијената, хоспитализовано је 2.876 од којих је 1.296 (45,9%) оперисано у првих 72 сата од болничког пријема. Процент оперисаних нешто је већи у УДК где је од 1.775 хоспитализованих оперисано 755 или 42,5%. У ИМД од 1.101 хоспитализованих оперисано је 541 пацијената или 49,1%.

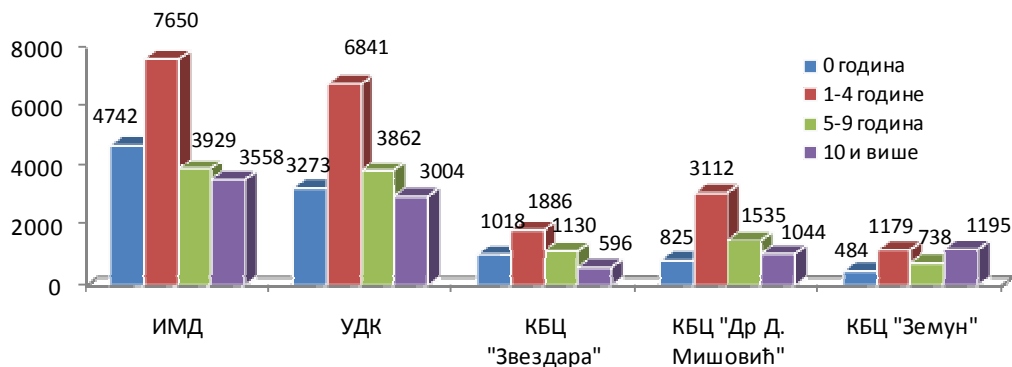
Посматрајући податке везане за узраст прегледане деце у току пријемних дана, запажа се да је у педијатријским амбулантима било највише мале деце узраста до 4 године (око 60%) а у дечјим хируршким амбулантима је знатно већа заступљеност старије деце тако да је преко 60% прегледаних старије од 5 година (графикон бр. 97.).

Графикон бр. 97. Амбулантно прегледана деца према узрасту у педијатрији и дечјој хирургији у 2013. год.

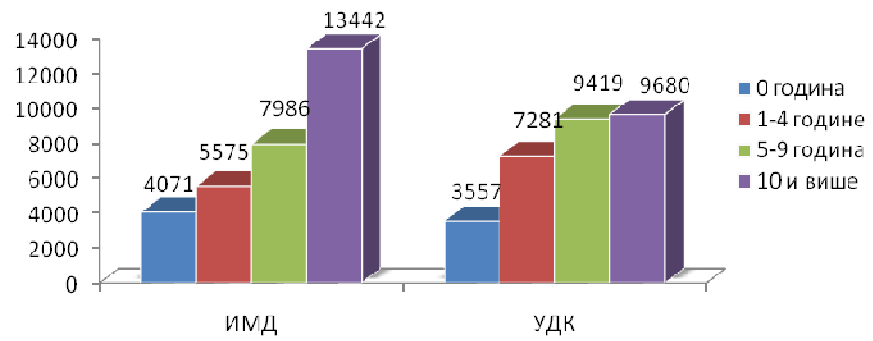
У оквиру збрињавања ургентних стања на одељењима педијатрије (графикон бр. 98.) највише прегледане деце је било у узрасту од 1 до 4 године у свим установама, осим у КБЦ „Земун“–Београд где је највише прегледане деце било у узрасту 10 и више година.

Графикон бр. 98. Амбулантно прегледана деца према узрасту у хитној педијатријској амбуланти у току пријемног дана, јануар–децембар 2013. год.

У оквиру збрињавања ургентних стања на одељењима дечје хирургије (графикон бр. 99.) на ИМД највише прегледане деце је било узраста 10 и више година (13.641 или 39,2%), док су на УДК у највећем броју прегледана деца узраста 5 до 9 година (5.779 или 32,3%).

Графикон бр. 99. Амбулантно прегледана деца према узрасту у хитној хируршкој амбуланци у току пријемног дана, јануар–децембар 2013. год.

IX Закључак са предлозима мера

На основу анализе добијених података из здравствених установа о збрињавању хитних стања у граду Београду, за период јануар – децембар 2013. године, може се закључити следеће:

- у току 2013. години доследније је примењивано стручно методолошко упутство за евидентирање података везаних за хитан пријем и извештавање у већини здравствених установа које учествују у хитном пријему. И даље су присутни пропусти у неким здравственим установама у појединим сегментима праћења и извештавања, на чијем ће се превазилажењу инсистирати кроз радне састанке и договоре који ће се одржати у наредном периоду.
- број прегледаних хитних **одраслих пацијената** у 2013. години смањен је у свим медицинским дисциплинама у односу на исти период 2012. године за 4,914 пацијената. Од укупног броја прегледаних 37,4% хитних пацијената су интернистички, а 62,6% хируршки случајеви.
- у односу на 2012. годину број прегледаних хитних пацијената је повећан у: УЦ КЦС, КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, ВМА и ИОХБ „Бањица“ (радила у истом периоду прошле године у смањеном обиму због реконструктивних радова), док је смањен у КБЦ „Звездара“, КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Земун“. Највећи разлог смањења броја прегледаних у овим здравственим установама је да су оне стриктно поштовале конкретна упутства о евидентирању кроз извештајне табеле.
- највише прегледаних хитних пацијената (више од половине од укупног броја, 233,329), највише хоспитализованих (16,401) и умрлих пацијената (1,265) је у УЦ КЦС. У КБЦ „Звездара“, који има веће постелне капацитете и већи број здравствених радника од осталих клиничко-болничких центара, прегледано је 43,891 хитних пацијената, у КБЦ „Земун“ било је 46,336, КБЦ „Бежанијска коса“ 32,411, ВМА 36,654 и КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ – Дедиње 8,061 прегледаних хитних пацијената. У ИОХБ „Бањица“ прегледано је 15,918.
- у току ноћи, у времену од 19 до 7 часова прегледана је трећина пацијената (140,436 или 34,5% од укупног броја). Посматрано по болницама, највише прегледаних пацијената у току ноћи било је у УЦ КЦС (82,366, односно 35,3% од укупног броја прегледаних).
- сваки девети хитни пацијент је хоспитализован (44,097 односно 10,8%), што је више у односу на претходну годину (41,736).
- болнице се значајно разликују у проценту хоспитализованих хитних пацијената (од 7,0%, колико је хоспитализовано у УЦ КЦС, до 23,0% у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ - Дедиње).
- велики број ортопедских пацијената који је примљен на болничко лечење је оперисан у прва 72 сата од болничког пријема (59,1%), док су операције ређе код хируршких (49,2%), неурохируршких (19,7%) и уролошких пацијената (13,9%).
- у прва 72 сата од болничког пријема лечење је завршено смртним исходом код 2,231 пацијента (5,0%). Стопа леталитета највећа је на неурохирургији (7,6%), а највише смртних исхода било је у УЦ КЦС (56,7% од укупног броја умрлих).
- стопа леталитета у прва 72 сата од болничког пријема је највећа у УЦ КЦС 7,7%, мања је у КБЦ „Бежанијска коса“ (4,4%) и у КБЦ „Звездара“ је 5,7%.

- КБЦ „Земун“ 4,8%, КБЦ Др „Драгиша Мишовић“ – Дедиње 0,0%, док према подацима из ВМА и ИОХБ „Бањица“ није било умрлих пацијената.
- највећи број хитних пацијената (69,7%) је потражио помоћ директно (без упута) у служби хитног пријема у стационарним установама, служба хитне помоћи је довезла 9,6% прегледаних пацијената, а скоро сваки шести прегледани пацијент се прво обратио изабраном лекару и у службу хитног пријема дошао са упутом из дома здравља (17,4%).
  - у УЦ КЦС 82,5% прегледаних пацијената су били пацијенти без упута, који су дошли у сопственој организацији, на ВМА било их је 47,4%, у КБЦ „Звездара“ 56,4%, КБЦ „Земун“ 47,9%, КБЦ „Бежанијска коса“ 57,4%, док је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ - Дедиње највише било пацијената који су дошли са упутом из дома здравља (48,2%).
  - највећа оптерећеност - највећи број прегледаних хитних пацијената у току дана (рачунајући на дане када болница врши пријем хитних стања) је у ВМА (678,7), УЦ КЦС (637,5), а затим у КБЦ „Земун“ (253,2), КБЦ „Звездара“ (239,8), КБЦ „Бежанијска коса“ (177,1), а најмање прегледаних хитних пацијената је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ - Дедиње (44).
  - број обављених дијагностичких услуга по прегледаном хитном пацијенту се смањило у односу на 2012. годину, изузев у ултразвучној дијагностици, скенер дијагностици и ендоскопији. Највише лабораторијских анализа, скенер и ендоскопских прегледа по пацијенту урађено је у УЦ КЦС, а највише рентген и ултразвучних прегледа по пацијенту у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“.
  - постоје велике разлике у броју урађених дијагностичких услуга по пацијенту између болница. У УЦ КЦС уради се 1.5 лабораторијских услуга по прегледаном пацијенту, КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ – Дедиње 2.1 и ВМА 1.6 лабораторијске услуге по прегледаном пацијенту. У КБЦ „Бежанијска коса“ на 1.9 прегледаних пацијената уради се 1 лабораторијска услуга, КБЦ „Земун“ 3.9 и КБЦ „Звездара“ сваком петом прегледаном уради се једна лабораторијска услуга. У УЦ КЦС сваком седмом прегледаном у хитном пријему уради се ЦТ (што је изузетно велики обухват), на ВМА уради се 1 ЦТ на 15 прегледаних у хитном пријему, у КБЦ „Земун“ се уради ЦТ на сваког 122 прегледаног у хитном пријему, у КБЦ „Бежанијска коса“ ЦТ преглед се уради на сваког 2,493 прегледаног, у КБЦ „Звездара“ на сваког 2,743 прегледаног и у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ – Дедиње и ИОХБ „Бањица“ није урађен ниједан ЦТ.
  - У болницама које врше збрињавање хитних стања **код деце и омладине старости до 18 година** прегледано је 112.567 хитних пацијената (од тога 14.742 односно 13% на педијатријским одељењима клиничко-болничких центара), а укупно је хоспитализовано 10.514 деце односно свако једанаесто дете (9,3%),
  - Дневна фреквенца прегледане деце у Универзитетској дечјој клиници је значајно повећана у односу на претходну годину са 186 на 257, па се поставља питање доследности примене Методолошког упутства, док је на Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ дошло до смањења дневне фреквенце са 308 на 279 прегледаних пацијената, што значи да је укључивањем педијатријских одељења клиничко-болничких центара у систем дежурства као и правилном применом методолошког упутства постигнут резултат.
  - Дневна фреквенца прегледане деце у клиничко-болничким центрима (који збрињавају једино педијатријске случајеве) се крећу од 30 у КБЦ „Земун“, 38

у КБЦ „Звездара“ до 54 прегледа у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, и може се констатовати доследност у примени Методолошког упутства.

- Не постоје подаци о морбидитету, односно о врсти и тежини болести - повреда прегледаних хитних пацијената. Чињеница да 65% пацијената долази сопственим превозом и у сопственој организацији (без упута изабраног лекара и без збрињавања од стране хитне медицинске помоћи), као и податак да је проценат хоспитализованих пацијената око 14% у педијатрији и 5% у дечјој хирургији, указује на постојање лакше патологије код већине прегледаних пацијената.

* *
*

На основу напред изнетих закључака да би се унапредило збрињавање пацијената са хитним стањима, односно остварило равномерније коришћење расположивих здравствених капацитета, предлажу се следеће мере:

- омогућити да се у што краћем року заврши реконструкција Клинике за хирургију КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, да би се ова болница пуним капацитетом укључила у збрињавање хитних стања;
- наставити са активностима на отварању Ургентних центара у два клиничко-болничка центра, КБЦ „Земун“ и КБЦ „Звездара“
- наставити са системом дежурства педијатријских одељења клиничко-болничких центара на трећи дан, сагледавши при томе могућност њиховог рада на други дан, чиме се омогућава растерећење установа терцијарног нивоа;
- наставити са инсистирањем на доследној примени методолошког упутства (које је концепцијски добро смишљено и прецизно формулисано), уз обилазак и непосредну контролу на терену и пружањем стручне помоћи;
- Градски завод за јавно здравље, Београд да настави координативни и стручно-методолошки рад са здравственим установама, уз редовно месечно праћење и контролу достављених извештајних података из сваке од обухваћених установа, што ће бити подржано и сачињеним програмским пакетом за унос и обраду података. Настављање и интензивирање свих активности на спровођењу овог задатка неопходно је у циљу објективнијег и тачнијег сагледавања актуелних приоритетних проблема и давања препорука за унапређење организације активности на збрињавању хитних стања у здравственим установама Београда.